

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Čerpání prostředků EU se zaměřením na Operační
program Vzdělávání pro konkurenceschopnost**

Autor práce: Iveta Zubatá
Vedoucí práce: doc. Ing. Karel Tomšík, Ph.D.

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zubatá Iveta

Provoz a ekonomika

Název práce

Čerpání prostředků EU se zaměřením na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Anglický název

Drawing financial means from the EU funds with the focus on the operational programme Education for Competitiveness

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení využívání finančních prostředků z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Cílem teoretické části práce je popsat, jak funguje čerpání finančních prostředků z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v České republice, přičemž dílčím cílem je porovnání přístupů ex-ante a ex-post.

Cílem praktické části práce je zjistit, zdali se alokované prostředky z Evropské unie na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost mohou vyčerpat do konce programovacího období 2007 - 2013 a navrhnout řešení dalšího vhodného postupu.

Metodika

Metodika práce bude zpracována na základě prostudovaných materiálů (odborná literatura a odborné internetové stránky) v oblasti strukturálních fondů. V teoretické části bude provedena literární rešerše a komparace názorů a postojů různých autorů. V praktické části diplomové práce bude zvolena metoda sběru dat pro následnou analýzu za použití statistických metod. Následná syntéza analytické části povede ke komparaci předpokladů se skutečně vyčerpanými prostředky.

Harmonogram zpracování

Detailní metodika práce : 4/2012 - 5/2012

Literární rešerše : 1/2012 - 8/2012

Vlastní práce - analytická část : 6/2012 - 9/2012

Vlastní práce - syntéza poznatků, návrhy a doporučení : 10/2012 - 11/2012

Odevzdání poslední verze práce vedoucímu práce ke konečnému posouzení : 1/2013

Rozsah textové části

50 - 60 stran

Klíčová slova

Alokace, Evropsá unie, Ex-ante, Ex-post, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Strukturální fondy, Výzva, Způsobilý výdaj

Doporučené zdroje informací

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. Strukturální politika Evropské unie. 1. vyd. Praha: Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.

European Union. No 1083/2006 of 11 July 2006 laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing Regulation (EC) No 1260/1999. In: Council regulation (EC). 11. 7. 2006.

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2. vydání aktualizované a rozšířené. Brno : Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009. 216 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

Národní orgán pro koordinaci. Strukturální-fondy.cz. Fondy Evropské unie. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci>>.

WOKOUN, René. Regionální a strukturální politika Evropské unie: obecná východiska, implementace a monitorování. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0734-X.

WOKOUN, René a kol. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. 1. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René a kol. Regionální rozvoj a jeho management v České republice. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 9788024513010.

Vedoucí práce

Tomšík Karel, doc. Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2013

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.
Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.
Děkan fakulty

V Praze dne 23.11.2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Čerpání prostředků EU se zaměřením na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 11. 2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Karlu Tomšíkovi, Ph.D. za vedení diplomové práce. Dále také Ing. Tomášovi Hlavsovi, Ph.D. za konzultace týkající se aplikace statistických metod v diplomové práci.

Čerpání prostředků EU se zaměřením na Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou fondů Evropské unie. Hlavním cílem je analyzovat čerpání prostředků Evropské unie se zaměřením na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). Teoretická východiska diplomové práce popisují, jak funguje mechanismus čerpání prostředků z fondů Evropské unie. V této části jsou popsána pravidla, ke kterým se členský stát zavazuje, aby mohl následně disponovat prostředky svěřené z fondů EU. V praktické části jsou analyzována konkrétní rizika, jež ovlivňují čerpání prostředků v rámci OP VK, a to za účelem identifikování hlavních rizik - tj. nesrovnalosti, nedočerpávání financí na projektech a automatické zrušení závazku ze strany Evropské komise. Dílčím cílem praktické části je vypočítat prognózu, ze které vyplývá, zdali je možné vyčerpat celou alokaci určenou pro program. Na závěr jsou shrnuty dosažené výsledky a jsou navržena doporučení, jak postupovat v současné situaci, aby byly prostředky vyčerpány, a zároveň jsou navržena opatření pro další programovací období - tj. úzce spolupracovat s příjemcem, apelovat na příjemce, aby více čerpali, brzké zahájení následujícího programovacího období, aby nevzniklo zpoždění hned zpočátku, zároveň spojit operační programy, které jsou si svými aktivitami podobné a dát přednost financování v režimu ex-post.

Klíčová slova

Alokace, decommitment, Evropská unie, ex-ante, ex-post, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, strukturální fondy, výzva, způsobilý výdaj.

Drawing financial means from the EU funds with the focus on the Operational programme Education for Competitiveness

Summary

The thesis deals with the European Union Funds issue. The main goal is to analyze financial resources drawing focused on the Operational Programme Education for Competitiveness (OP). There is also described, how the process of the EU funds financial drawing is working, on the theoretical basis. In this part of the thesis, there are described all the rules and methodology obligatory valid for the member states which are drawing the EU funds resources. Risk analysis, which influences resource drawing within Operational Programme Education for Competitiveness, is briefly explained in the practical part of the thesis. The objectives of risk identification are to identify and categorize particular risks that could affect the OP such as irregularities, unfinished financial drawing or withdrawal from an agreement by European commission. One of the objectives involved in practical part was to explore presumption prognosis of drawing entire OP allocation. In conclusion, an analysis of the predicted results is presented together with recommended suggestions how to continue in current situation. It means how to implement it in a way of successful drawing, close cooperation with beneficiaries (support them to draw), launching new OP in the following operational period just on time, fusion of similar OP's into the one and to prefer ex-post financing regime.

Key words

Allocation, decommitment, European Union, ex-ante, ex-post, operational programme Education for Competitiveness, structural funds, call, capable pay out.

Seznam zkratk

AFCOS	Koordinovaná struktura kontaktních bodů na příslušných rezortech
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
FS	Fond soudržnosti
HND	Hrubý národní důchod
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OFS	Orgán finanční správy
OLAF	Evropský úřad pro boj proti podvodům
OP	Operační program
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PCO	Platební a certifikační orgán
ŘO	Řídicí orgán
ŘKV	Řídicí a koordinační výbor
Sb.	Sbírka zákonů
SF	Strukturální fond

Stručný obsah

1. ÚVOD	12
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	14
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	20
4. PRAKTICKÁ ČÁST	46
5. ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ.....	70
6. ZÁVĚR.....	74
7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	76
8. SEZNAM TABULEK	81
9. SEZNAM GRAFŮ	81
10. SEZNAM PŘÍLOH	81

Obsah

1. ÚVOD	12
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	14
2.1. CÍL PRÁCE	14
2.2. METODIKA PRÁCE	14
2.2.1. <i>Deskriptivní statistika</i>	16
2.2.2. <i>Elementární charakteristiky časových řad</i>	17
2.2.3. <i>Volba vhodného modelu trendu</i>	18
2.2.4. <i>Popis trendové složky</i>	18
2.2.5. <i>Software STATISTICA</i>	19
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	20
3.1. KOHEZNÍ POLITIKA	20
3.1.1. <i>Strukturální fondy</i>	20
3.1.2. <i>Fond soudržnosti</i>	21
3.2. CÍLE REGIONÁLNÍ POLITIKY	21
3.2.1. <i>Cíl Konvergence</i>	22
3.2.2. <i>Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost</i>	22
3.2.3. <i>Cíl Evropská územní spolupráce</i>	23
3.3. ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z EU	23
3.4. MECHANISMUS FINANČNÍCH TOKŮ	24
3.4.1. <i>Zásada finančního řízení</i>	28
3.4.2. <i>Pravidlo $n+3/n+2$</i>	29
3.5. NESROVNALOSTI	30
3.5.1. <i>Typy nesrovnalostí</i>	30
3.5.2. <i>Hlášení nesrovnalostí</i>	33
3.6. OPERAČNÍ PROGRAMY V ČR	34
3.7. OPERAČNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST	38
3.7.1. <i>Cíle OP VK</i>	38
3.7.2. <i>Příjemci dotace</i>	39
3.7.3. <i>Formy projektů v OP VK</i>	40
3.7.4. <i>Prioritní osy OP VK</i>	42
4. PRAKTICKÁ ČÁST	46
4.1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OP VK	46
4.1.1. <i>Implementační struktura</i>	46

4.1.2.	<i>Finanční plán</i>	48
4.2.	RIZIKA V ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ OP VK	49
4.2.1.	<i>Nesrovnalosti</i>	49
4.2.2.	<i>Nedočerpání projektů</i>	52
4.2.3.	<i>Decommitment</i>	53
4.3.	PODKLADOVÉ ÚDAJE.....	54
4.3.1.	<i>Deskriptivní statistika</i>	58
4.3.2.	<i>Elementární charakteristiky časových řad</i>	59
4.3.3.	<i>Pseudoprognóza</i>	59
4.3.4.	<i>Prognóza do konce roku 2014</i>	63
5.	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ	70
6.	ZÁVĚR	74
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	76
7.1.	KNIŽNÍ PUBLIKACE	76
7.2.	INTERNETOVÉ ZDROJE	77
7.3.	PROGRAMOVÉ DOKUMENTY.....	78
7.4.	SOFTWARE	80
8.	SEZNAM TABULEK	81
9.	SEZNAM GRAFŮ	81
10.	SEZNAM PŘÍLOH	81

1. ÚVOD

Vstupem České republiky do Evropské unie dne 1. května 2004 vznikla povinnost odvádět určitý obnos peněz do rozpočtu Evropské unie, ale také zároveň možnost čerpání prostředků. Hlavním cílem rozdělování prostředků pomocí fondů Evropské unie je zvýšení hospodářské a sociální úrovně a vyrovnání se ostatním bohatším státům tak, aby byly co nejnižší rozdíly v úrovni jednotlivých států Evropské unie.

Ihned po vstupu byla Česká republika zařazena do programovacího období 2000 – 2006, kde bylo vyčleněno 2,63 mld. €, přičemž Česká republika vyčerpala 99 % z celkové alokace. Vzhledem k tomu, že se Česká republika podle hrubého domácího produktu (dále HDP) stále řadí mezi chudší státy Evropské unie, patří mezi příjemce i v současném programovacím období, tj. 2007 – 2013, kde je celková alokace pro Českou republiku ve výši 26,9 mld. €. Dokonce byla zařazena i mezi příjemce v následujícím programovacím období, tj. 2014 – 2020, kde je předpokládaná alokace určená pro Českou republiku ve výši 20,5 mld. €.

Fondy Evropské unie představují základní nástroj pro realizaci kohezní politiky Evropské unie. Prostředky dle vytyčených cílů Evropské unie mají být využity na problematice oblasti s různým zaměřením. Pro účely čerpání prostředků byly vytvořeny takzvané operační programy, které průřezově pokrývají témata a oblasti, do kterých je potřeba investovat. Česká republika využívá 24 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Každý operační program je specifický a podporuje různé aktivity.

Operační programy jsou rozděleny jednak dle tematického zaměření, tak i dle územní působnosti. Tematicky je zaměřeno osm operačních programů, podle oblasti působnosti bylo vytvořeno sedm regionálních operačních programů, dalších sedm operačních programů se zabývá evropskou územní spoluprací a zbývající dva programy jsou určeny pouze pro hlavní město Prahu.

Jednotlivé operační programy mají v gesci buď ministerstva, nebo regionální rady, které byly zřízeny za účelem přerozdělování prostředků z regionálních operačních programů. Tyto subjekty jsou obecně pojmenovány jako Řídící orgány. Jejich cílem je zajistit správné

a plynulé čerpání prostředků svěřeného operačního programu. Zodpovídají se Národnímu orgánu pro koordinaci, který zastřešuje všechny operační programy v ČR financované ze strukturálních fondů nebo fondu soudržnosti. Národní orgán pro koordinaci spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj, které bylo zvoleno centrálním metodickým a koordinačním orgánem politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro současné programovací období.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1. Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit, jak jsou v současné době v České republice čerpány prostředky z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a na základě výsledků z praktické části navrhnout doporučení dalšího postupu.

Cílem teoretické části práce je popsat, jak funguje mechanismus čerpání prostředků z fondů Evropské unie se zaměřením na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, zároveň je v této části komparováno financování ex-post a ex-ante.

V praktické části je pozornost soustředěna pouze na čerpání prostředků v Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Dílčím cílem je identifikování nejpodstatnějších rizik, která ovlivňují čerpání financí z programu, a zároveň odhadnout za pomoci statistických metod, zdali se alokované prostředky mohou vyčerpat do konce programovacího období 2007 – 2013.

2.2. Metodika práce

Diplomová práce je rozdělena na dvě části, část teoretickou a část praktickou. V teoretické části byly nastudovány sekundární zdroje (odborné literatury, odborné internetové portály a metodické příručky), kdy následně byla použita metoda komparace a syntézy názorů různých autorů na danou problematiku. K problematice čerpání finančních zdrojů z fondů EU se autorka zúčastnila několika odborných seminářů.

V praktické části byla provedena identifikace rizik, která negativně ovlivňují čerpání. Data pro praktickou část byla většinou získána z veřejně dostupných zdrojů (webové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Strukturálních fondů), avšak pro statistickou analýzu časových řad, která je dílčí částí praktické části, byla data

vygenerována z informačního systému MSC2007¹. Vzhledem k tomu, že autorka pracuje na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR, má přístup do těchto systémů.

Nejprve byla pro časovou řadu vypočítána deskriptivní statistika (viz kapitola 4.3.1) pomocí vzorců uvedených v kapitole 2.2.1 pro základní definování souboru. Následně byla vyčíslena elementární charakteristika časových řad, ze které je možné získat rychlou a orientační představu o vlastnosti dané časové řady, vypočtené hodnoty jsou uvedené v kapitole 4.3.2, přičemž se vycházelo ze vzorců v kapitole 2.2.2.

Pomocí indexu determinace a průměrné procentuální chyby (vzorce jsou uvedeny v kapitole 2.2.3.) byl zvolen nejvhodnější model pro další prognózování (viz kapitola 4.3.). Zvolenému modelu podle výsledků indexu determinace nejvíce odpovídal lineární trend, a tak byla zvolena i taková funkce (viz kapitola 4.3). U všech prognóz byly vypočteny parametry funkce na základě metody nejmenších čtverců. Ke všem výpočtům byl využit software STATISTICA 12.

Z výsledků prognózy (viz kapitola 4.3.4) vyplynulo, jaký objem prostředků předložených k certifikaci se předpokládá pro rok 2013 a 2014, a na základě komparace limitů stanovených od EK byla vypočítaná výše předpokládaných prostředků, které by se měly vrátit zpět do rozpočtu EU.

V části zhodnocení výsledků a doporučení (kapitola 5) jsou shrnuty výsledky praktické části a zároveň je uvedeno i doporučení ke zlepšení čerpání prostředků OP VK.

¹ Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti. Informační systém, který je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj, jakožto Národního orgánu pro koordinaci, sloužící pro monitorování implementace programů a projektů spolufinancovaných z fondů EU.

2.2.1. Deskriptivní statistika

Aritmetický průměr je průměr všech hodnot ve statistickém souboru a tvar vzorce je následující:

$$\bar{x} = \frac{1}{n} (x_1 + x_2 + \dots + x_n) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

kde:

$x_1, x_2, \dots, x_n, \dots$ reálná čísla v souboru

n, \dots počet hodnot v souboru

Medián je prostřední hodnotou znaku, jsou-li hodnoty x_1, x_2, \dots, x_n uspořádány podle velikosti. Medián má dva tvary vzorce a to pro lichou nebo pro sudou řadu.

Pro případ, kdy n je liché číslo, je vzorec následující:

$$\tilde{x} = x_{\left(\frac{n+1}{2}\right)}$$

a je-li n sudé

$$\tilde{x} = \frac{1}{2} \left(x_{\left(\frac{n}{2}\right)} + x_{\left(\frac{n}{2}+1\right)} \right)$$

Směrodatná odchylka měří variabilitu hodnot znaku kolem aritmetického průměru v modelu na základě následujícího vzorce:

$$s = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}$$

Hodnoty šikmosti ukazují, zdali je rozdělení symetrické, $k_3 = 0$, nebo levostranná asymetrie pro $k_3 > 0$ anebo zdali jsou hodnoty zešikmeny zprava pro $k_3 < 0$.

$$k_3 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^k u_i^3 n_i, \text{ kde } u_i = \frac{x_i - \bar{x}}{s}$$

Špičatost popisuje soubor, pokud se hodnoty pro k_4 blíží nule, tak je možné hovořit o souboru s normální špičatostí, zdali je $k_4 < 0$, jedná se o plochý soubor, avšak jestliže je $k_4 > 0$, potom je soubor špičatý.

$$k_4 = \left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^k u_i^4 n_i \right) - 3, \text{ kde } u_i = \frac{x_i - \bar{x}}{s}$$

2.2.2. Elementární charakteristiky časových řad

Pro elementární charakteristiky se využívají následující ukazatele:

Absolutní diference 1. řádu vyjadřuje absolutní změnu mezi dvěma obdobími.

$$y = y_t - y_{t-1}, \quad t = 2, 3, \dots, n$$

kde:

y_t reálná čísla v souboru

Absolutní přírůstek neboli tempo růstu udává poměr mezi daným a předchozím členem časové řady.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, \quad t = 2, 3, \dots, n$$

Průměrný koeficient růstu, tedy průměrné tempo růstu se používá pro charakterizování dynamiky časové řady. Jedná se o úhrnnou charakteristiku relativních změn pro celou časovou řadu.

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_2}{y_1} \cdot \frac{y_3}{y_2} \cdot \dots \cdot \frac{y_n}{y_{n-1}}} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}}$$

Bazické indexy I_{tb} udávají, o kolik procent se změní každé následující číslo oproti prvnímu v řadě. První číslo v řadě odpovídá vždy 100 %.

kde:

b bazický rok, ke kterému se hodnoty vztahují

t každé následující číslo v řadě

2.2.3. Volba vhodného modelu trendu

Volba vhodného modelu lze určit za pomoci různých charakteristik. Jako je například index determinace nebo průměrná procentuální chyba.

Index determinace v časových řadách udává kvalitu modelu, nabývá hodnot $<0 - 1>$, čím blíže je index k 1, tím je model kvalitnější a vystihuje trend časové řady.

$$R^2 = 1 - \frac{\sum_{t=1}^T (y_t - y'_t)^2}{\sum_{t=1}^T (y_t - \bar{y})^2}$$

kde:

y_t skutečné hodnoty proměnné v letech pozorování

\bar{y} průměr skutečných hodnot proměnné

y'_t teoretické hodnoty proměnné v jednotlivých letech pozorování

Průměrnou procentuální chybu zjišťuje, jak přesně model vystihuje skutečnou časovou řadu, tj. zkoumá charakter rozdílů skutečných hodnot a vyrovnaných, resp. odhadnutých hodnot trendu.

$$MPE = \frac{100}{n} \sum \left(\frac{y_t - y'_t}{y_t} \right)$$

2.2.4. Popis trendové složky

Důležitým momentem v analýze časové řady je správné určení trendové složky. Nejčastěji využívanou funkcí je lineární, a proto bude pozornost soustředěna pouze na tuto funkci.

Lineární trend

Slouží k orientačnímu určení základního směru vývoje časové řady. Má tvar:

$$T_t = a_0 + a_1 t$$

kde

$a_0, a_1 \dots$ neznámé parametry

$t = 1, 2, \dots, n \dots$ časová proměnná.

Pro odhad neznámých parametrů je využívána metoda nejmenších čtverců, za pomoci dvou rovnic:

$$\sum y_t = n \bar{a}_0 + \bar{a}_1 \sum t$$

$$\sum t y_t = \bar{a}_0 \sum t + \bar{a}_1 \sum t^2$$

přičemž jejich řešení je následující:

$$\bar{a}_0 = \bar{y} - \bar{a}_1 \cdot \bar{t}$$

$$\bar{a}_1 = \frac{\sum t y_t - \bar{t} \sum y_t}{\sum t^2 - n \cdot \bar{t}^2}, \quad \Sigma \dots = \sum_{t=1}^n \dots$$

2.2.5. Software STATISTICA

Software STATISTICA je kvalitní nástroj pro statistickou analýzu dat. Obsahuje velké množství základních i pokročilých analytických nástrojů. Prostřednictvím tohoto programu lze jednoduše zjistit statistické nástroje, jako jsou deskriptivní statistické analýzy, grafické znázornění dané funkce, nebo široký výběr nástrojů modelování a tvorby předpovědi. Software byl autorce poskytnut v rámci univerzitní licence ČZU v Praze.

3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1. Kohezní politika

Pomocí hospodářské a sociální politiky Evropská unie (dále EU) usiluje o vyvážený rozvoj, jak v oblasti hospodářské, tak v oblasti sociální soudržnosti všech členských států. Zaměřuje se na podporu rovnoměrného rozvoje regionů v EU, přičemž napomáhá snižovat životní či ekonomické rozdíly úrovní mezi chudšími a bohatšími státy EU. Zároveň se EU může prostřednictvím této politiky jako celek více bránit jednotlivým vlivům vnějšího okolí. Evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS nebo kohezní politika) podporuje vyvážený a udržitelný rozvoj ekonomických činností, vysokou úroveň zaměstnanosti, rovnost mezi muži a ženami a vysokou úroveň ochrany a zlepšování životního prostředí. Jejím hlavním nástrojem jsou fondy EU, které se dále rozdělují jednotlivých členským státům EU. (Wokoun, 2007)

3.1.1. Strukturální fondy

Strukturální fondy (SF) jsou nástrojem regionální politiky EU. Zaměřují se na chudší, znevýhodněné nebo jinak upadající regiony. V rámci strukturálních fondů existují dva další fondy.

3.1.1.1. *Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)*

Z hlediska objemu alokace patří ERDF mezi největší fond, který je prostřednictvím Evropské unie také realizován v ČR. Byl zřízen v roce 1972 po vstupu Severního Irsku do EU. Hlavním cílem fondu je snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony členských států. Za pomoci fondu jsou financovány investiční (tzv. tvrdé neboli infrastrukturní) projekty, a proto se především zaměřuje na investice do výrobních projektů, které přispívají k tvorbě nových pracovních míst, dále na investice do dopravní, vzdělávací, sociální a zdravotní infrastruktury. Další oblastí, na kterou je poskytována finanční pomoc z fondu ERDF, je podpora místního rozvoje a rozvoje malého a středního podnikání ve znevýhodněných regionech. V neposlední řadě řeší problematiku výzkumu a vývoje a investic, které se specializují na životní prostředí. (Boháčková, 2009)

3.1.1.2. Evropský sociální fond (ESF)

Evropský sociální fond (ESF) je nejstarším fondem Evropské unie, byl založen již v roce 1957 a jeho jedinečnost spočívá v tom, že se zaměřuje na zaměstnanost. Podporuje tzv. neinvestiční (měkké, neinfrastrukturní) projekty. Hlavním cílem fondu ESF je podpora růstu zaměstnanosti v nejméně ekonomicky rozvinutých členských státech a regionech. Specializuje se také na sociálně vyloučené skupiny a snaží se o jejich začlenění a rovné zacházení se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. (Boháčková, 2009)

3.1.2. Fond soudržnosti

Fond soudržnosti (FS) byl zřízen v roce 1993 k poskytování pomoci na národní úrovni vybraným zemím, především na pomoc státům při přípravě na vstup do hospodářské a měnové unie. Pomáhá tak státům, aby byly rozpočtově stabilní, aniž by omezovaly rozsáhlé investice. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí. Zároveň je podmíněn dvěma faktory (Strukturální fondy, [online] a):

- *hrubý národní důchod (HND), měřený paritou kupní síly, nesmí u členského státu překročit 90% průměru EU,*
- *členský stát musí realizovat program "hospodářské konvergence".*

3.2. Cíle regionální politiky

Současné programovací období 2007 – 2013 je realizováno za pomoci tří cílů – Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce.

Pro správné rozdělení je nutné nejprve definovat pojem NUTS. Každý členský stát je rozdělen do určitých regionů, avšak regiony nejsou jednotné pro všechny státy, poněvadž do rozdělení vstupuje mnoho proměnných, jako je počet obyvatel nebo rozloha dané země. Například Lucembursko má jinak velké regiony než Francie apod., proto byla

v roce 1988 zavedena jednotná nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS) pro statistické monitorování a analýzy ekonomické a sociální situace v regionech. Na jejím základě jsou dle počtu obyvatel definovány tři hlavní úrovně regionálního členění území NUTS I, NUTS II, NUTS III (viz tabulka 1). (Wokoun, 2004)

Tabulka 1 Úrovně členění NUTS

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	300 000	3 000 000
NUTS III	150 000	300 000

Zdroj: Wokoun, 2004.

Česká republika byla historicky tradičně dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS III, avšak kvůli vstupu do Evropské unie musela zavést mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II (viz příloha 1 mapa České republiky). Právě na úroveň NUTS II je totiž směřována podpora z fondů EU. (Wokoun, 2007)

3.2.1. Cíl Konvergence

Konvergence se zaměřuje na podporu hospodářského a sociálního rozvoje regionů, které jsou na úrovni NUTS II, kde hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele je nižší než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Dále mohou čerpat podporu státy, které mají hrubý národní důchod (HND) na obyvatele nižší než 90 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii, mezi něž patří Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Řecko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko. Cíl konvergence je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice podporuje všechny regiony soudržnosti kromě Hl. m. Prahy. (Zubatá, 2011)

3.2.2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost podporuje regiony, které nejsou způsobilé pro financování ani v rámci cíle „konvergence“, ani prostřednictvím přechodné podpory (regiony úrovně NUTS I nebo NUTS II v závislosti na členském státu). V České republice na tento cíl připadá Hl. město Praha se dvěma operačními programy. Cíl

Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je financovaný z ERDF a i ESF. (Strukturální fondy, [online] b)

3.2.3. Cíl Evropská územní spolupráce

Evropská územní spolupráce podporuje přeshraniční spolupráci regionů, která je na úrovni NUTS III a je rozmístěna podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic. Dále podporuje regiony úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe vzdáleny nejvýše 150 kilometrů. Tento cíl se zaměřuje na podporu meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů a je financovaný z ERDF. (Strukturální fondy, [online] b)

3.3. Čerpání prostředků z EU

Základní strategický dokument pro čerpání prostředků Evropské unie je Národní rozvojový plán (dále NRP), v němž byly dojednány texty Rámce podpory Společenství s Evropskou unií. NRP popisuje strategii, jak budou získávány finanční prostředky ze SF EU a FS. V rámci tohoto dokumentu jsou uvedeny základní prioritní potřeby země, na které lze prostředky čerpat a tím naplnit NRP. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012)

Každá členská země vypracovává navazující dokument na NRP, kterým je Národní strategický referenční rámec ČR (dále NSRR), v současné době platný na programovací období 2007 – 2013. „*Dokument byl připravován při respektování principu partnerství v souladu s článkem 11 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.*“ (Ministerstvo pro místní rozvoj, [online] a). Základní programový a strategický dokument obsahuje priority a opatření, na které požaduje členská země čerpat prostředky z EU. V tomto dokumentu jsou popsány mechanismy, principy a struktura čerpání fondů EU, včetně deskripce jednotlivých operačních programů.

NSRR je připravován a připomínkován Řídicím a koordinačním výborem (ŘKV). Předsedou ŘKV je ministr pro místní rozvoj a mezi jednotlivé členy patří: *zástupci věcně příslušných resortů, územní samosprávy (kraje, Hl. město Praha a zástupci Svazu měst a obcí), hospodářští a sociální partneři, vzdělávací instituce a neziskový sektor, Jako hosté*

se jednání ŘKV pravidelně zúčastňují také zástupci Svazu českých a moravských výrobních družstev, Agrární komory ČR a Akademie věd ČR. (Ministerstvo pro místní rozvoj, [online] a)

Návrh NSRR byl přijat Evropskou komisí až 27. července 2007, načež na základě dvou dokumentů (NRP ČR a NSRR 2007 – 2013) vláda ČR připravovala 24 operačních programů, které byly následně předloženy k projednání Evropské komisi. V druhé polovině roku 2007 byly schváleny i operační programy a následně mohla být započata jejich realizace. (Marek, Kantor, 2009)

Následující schéma podává přehled o struktuře strategických a programových dokumentů na národní úrovni. Dokumenty, které jsou tučně označeny, jsou závazné a zároveň jsou definovány nařízením Rady o obecných ustanoveních o ERDF, ESF a FS.

Schéma dokumentů

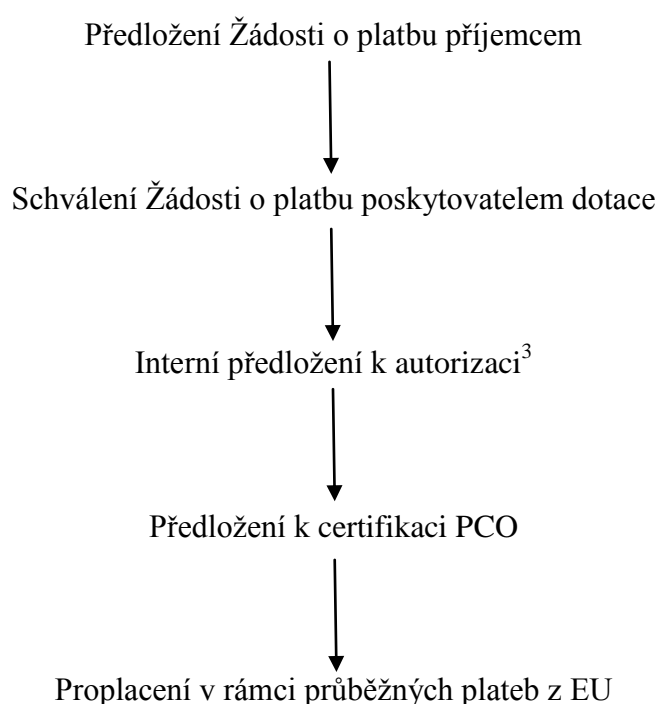
Zdroj: Národní strategický referenční rámec, 2013, vlastní zpracování

3.4. Mechanismus finančních toků

Proces čerpání prostředků z fondů EU je zabezpečen za pomoci mechanismu, který zajišťuje v rámci České republiky Ministerstvo financí České republiky, konkrétně jej má na starosti Platební a certifikační orgán (dále jen PCO). Finanční řízení programů spolufinancovaných z rozpočtu EU probíhá ve čtyřech fázích. Nejprve Evropská komise

stanoví celkový objem závazku na program nebo fond za celé programovací období, po schválení je část prostředků zaslána v rámci předběžné platby na zdrojový účet PCO. Následně Evropská komise České republice zasílá průběžné platby a platby konečného zůstatku na zdrojový účet PCO na základě souhrnných žádostí doložených provedenou certifikací². PCO provádí převody prostředků z rozpočtu EU do kapitol státního rozpočtu a dále jsou prostřednictvím PCO uvolňovány z jednotlivých kapitol státního rozpočtu, které slouží ke krytí prostředků rozpočtu EU. (Ministerstvo financí ČR, 2013 [online])

Schéma finančních toků od příjemce až po zaslání prostředků z EK je následující:

Zdroj: Metodika finančních toků, 2013, vlastní zpracování

² Certifikací uskutečněných výdajů se rozumí potvrzení správnosti údajů předložených Řídicími orgány Platebnímu a certifikačnímu orgánu a potvrzení efektivnosti systémů řízení a kontroly na úrovni Řídicích orgánů a zprostředkujících subjektů.

³ Před zasláním souhrnných žádostí o platbu na PCO musí být ze strany Řídicího orgánu provedena autorizace, tzn., že dochází ke kontrole, zdali žádosti o platbu neobsahují chyby. Pokud je odhalena chyba, tak příslušný projektový manažer spravující daný projekt musí provést nápravu

Předběžné platby poskytuje EK České republice na základě rozhodnutí k danému programu. PCO informuje EK o údajích bankovního účtu, kam budou převedeny prostředky a EK převede předběžnou platbu na zdrojový účet PCO.

Výše předběžné platby pro SF je v následující výši:

- 2 % z celkového příspěvku SF na program (tato platba byla provedena v roce 2007)
- 3 % z celkového příspěvku SF na program (tato platba byla provedena v roce 2008)
- 2 % z celkového příspěvku SF na program (tato platba byla provedena v roce 2009)

Výše předběžné platby pro FS je v následující výši:

- 2,5 % z celkového příspěvku FS na program (tato platba byla provedena v roce 2007)
- 4 % z celkového příspěvku FS na program (tato platba byla provedena v roce 2008)
- 4 % z celkového příspěvku FS na program (tato platba byla provedena v roce 2009)

Po obdržení předběžných plateb jsou zasílány prostředky z rozpočtu EU pouze na základě skutečně vyúčtovaných a následně certifikovaných výdajů, což představují průběžné platby, které jsou vypláceny na základě požadavku vzneseného k EK, kdy PCO žádá o doplnění zůstatku na zdrojovém účtu. Existuje podmínka pro předběžné platby, tzv. pravidlo $n+24$, které nařizuje PCO zaslat Evropské komisi žádost o průběžnou platbu do 24 měsíců ode dne vyplacení první splátky na předběžnou platbu. Pokud by se tak nestalo, je PCO povinen vrátit předběžné platby zpět EK. Součet zálohových a průběžných plateb nesmí překročit 95 % alokace pro konkrétní OP.

V rámci mechanismu finančních toků je ještě definován pojem platba konečného zůstatku (závěrečná platba), která se dále člení na částečné uzavření programu a na uzavření programu a platba konečného zůstatku.

O částečném uzavření programu rozhoduje Řídicí orgán⁴, přičemž se uzavření týká projektů, které byly dokončeny do 31. prosince předchozího roku. Zároveň musí PCO předložit EK do 31. prosince daného roku:

- výkaz výdajů týkající se dokončených projektů do 31. prosince předchozího roku,
- prohlášení o částečném uzavření, ve kterém Auditní orgán vyhodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů.

Pokud se uzavírá program a platba konečného zůstatku bude vyplacena, musí členský stát EK předložit do 31. 3. 2017 následující dokumenty:

- žádost o platbu konečného zůstatku;
- závěrečnou zprávu o provádění programu schválenou monitorovacím výborem⁵, kterou vypracuje příslušný Řídicí orgán a EK tuto zprávu následně přijme;
- prohlášení o uzavření.

Platby konečným příjemcům (ze strukturálních fondů) jsou poskytovány dvěma způsoby, ex-ante nebo ex-post.

Platby příjemcům ex-ante (platby předem) jsou platby, které využívají předfinancování (zálohové platby). Poskytovatel po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo smlouvy o poskytnutí dotace zašle příjemci většinou 25 % z celkové částky dotace, v případě projektů spolufinancovaných z prostředků OP VK je maximální výše v odůvodněných případech 50 % z dotace. Po obdržení zálohové platby příjemce realizuje svůj projekt, následně zašle žádost o platbu poskytovateli i s vyúčtováním prostředků z přijaté dotace a současně žádá o platbu dalších prostředků na předfinancování, přičemž částka nesmí

⁴ Řídicí orgán nese nejvyšší odpovědnost za realizaci operačního programu. Pro každý operační program je určen jeden Řídicí orgán, který sleduje, zda jsou dodržovány zásady operačních programů a zda je pomoc z fondů EU poskytována správně a efektivně. V ČR jsou Řídicími orgány příslušná ministerstva nebo regionální rady.

⁵ Každý operační program (OP) má svůj monitorovací výbor (MV). MV je odpovědný za sledování poskytované pomoci, schvaluje návrhy na změnu OP. Schvaluje kritéria, podle kterých jsou vybírány projekty k realizaci. Členy MV jsou zástupci příslušných řídicích a koordinačních subjektů a partnerů (odborníci ministerstev, partnerská ministerstva, kraje, obce, nestátní neziskové organizace apod.)

přesáhnout zálohovou platbu. Žádosti se zasílají současně s monitorovacími zprávami⁶ v intervalech, které jsou stanoveny v rozhodnutí o poskytnutí dotace, v OP VK jsou monitorovací zprávy zpravidla čtvrtletní nebo půlroční. Se žádostí jsou dokládány i patřičné dokumenty, tj. faktury, výpisy z bankovního účtu, vnitřní platební poukazy apod. Poskytovatel dotace posoudí správnost doložených dokumentů a následně ji předá finančnímu útvaru k uskutečnění dalšího převodu prostředků na účet příjemce, v OP VK je tímto útvarem odbor 15 - hlavního účetního a svodného výkaznictví. Jestliže bylo příjemci předfinancováno 100 % dotace, tak i přesto příjemce předkládá žádost o platbu, avšak ta obsahuje pouze vyúčtování proplacených prostředků (refundace předfinancování), příjemce již nepožaduje proplatit další prostředky, protože využívá již dříve zasláné prostředky. (Ministerstvo financí ČR, [online])

Platby příjemcům ex-post (platby po) svým charakterem převodů mezi příjemcem a poskytovatelem fungují obdobně jako platby ex-ante. Jediný rozdíl spočívá v tom, kdy jsou příjemci připsány prostředky na účet. Příjemce nejprve zaplatí výdaje z vlastních prostředků a následně je v žádosti o platbu předloží poskytovateli. Platby ex-post jsou poskytovány v průběhu realizace projektu, nikoliv po jeho úplném dokončení, a proto stačí příjemci podpory mít k dispozici prostředky pouze ve vyšší části ceny projektu. (Ministerstvo financí ČR, [online])

3.4.1. Zásada finančního řízení

Na základě finančních plánů, které jsou vždy stanoveny pro každý program, jsou následně alokovány prostředky z rozpočtu EU. Jednotlivé plány určují maximální částky v jednotlivých letech programového období, jež je možné čerpat.

EK stanovila určité podmínky na čerpání finančních prostředků. Automaticky zruší každou část rozpočtového závazku na program, který nebyl použit na předběžné nebo průběžné platby nebo u něhož (Ministerstvo financí ČR, [online]):

⁶ Monitorovací zpráva se odevzdává pravidelně Řídicímu orgánu pro informaci o stavu realizace projektu. Obsahem zprávy jsou informace o dopadech projektu na cílové skupiny, údaje o financování projektu, problémy vzniklé při realizaci projektu, návrhy na změny v projektu, plnění monitorovacích indikátorů apod.

1. pro SF/FS pro alokaci let 2008 – 2010 nebyla nejpozději do 31. 12. třetího roku následujícího po roce, kdy byl přijat rozpočtový závazek na daný program, zaslána akceptovatelná žádost o průběžnou platbu (pravidlo n+3 viz následující kapitola);
2. pro SF/FS pro alokaci let 2011 – 2012 nebyla nejpozději do 31. 12. druhého roku následujícího po roce, kdy byl přijat rozpočtový závazek na daný program zaslána akceptovatelná žádost o průběžnou platbu (pravidlo n+2 viz následující kapitola);
3. pro SF/FS pro alokaci roku 2013 nebyla nejpozději do 31. 3. 2017 zaslána žádost o platbu konečného zůstatku.

3.4.2. Pravidlo n+3/n+2

Pravidlo n+3/n+2 je administrativní nástroj k zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků fondů EU zakotvené v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. Pravidlo n+2 nařizuje členskému státu vůči Evropské komisi (dále EK) plnit závazky do konce druhého roku po roce přijetí závazku. V případě nesplnění této povinnosti, má EK možnost část závazku zrušit (tzv. decommitment). Nárokované prostředky strukturálních fondů 2012 a 2013 mohou být čerpány v letech 2014 a 2015, tedy po skončení programovacího období 2007 – 2013. V praxi to znamená, že finanční prostředky alokované pro rok 2012 musí být vyčerpány, reálně proinvestovány v rámci projektů, nejpozději do konce roku 2014. Na základě tohoto pravidla jsou žadatelé o finanční podporu z fondů EU informováni v rámci výzev o maximální době realizace projektu a době jeho finančního vypořádání. Základní informace, jako je doba realizace a doba finančního vypořádání, jsou vždy uváděny ve smlouvě o financování (rozhodnutí o poskytnutí dotace). Pravidlo n+2 se vztahuje v rámci současného programovacího období na roky 2011 – 2013. Naopak pravidlo n+3 platí pro období 2007 – 2010 a znamená, že každý závazek členské země vůči EK musí být splněn do konce třetího roku po přijetí závazku. (Ministerstvo financí ČR, [online]).

V případě poskytnutí zálohy na operační program z EK se o tuto částku snižuje stanovený limit a zároveň se prodlužuje i doba, za kterou musí být prostředky proinvestovány

a následně předloženy k proplacení od EK. Poté se operační program musí finančně vypořádat s Evropskou komisí do roku 2017.

3.5. Nesrovnalosti

Důležitým faktorem v čerpání prostředků z EU je problematika nesrovnalostí, neboť v případě jejího zjištění a potvrzení nesrovnalosti dochází ke snížení možnosti čerpání rozpočtu projektu. Pod pojmem nesrovnalost se rozumí každé porušení pravidel ES nebo českých právních norem, na základě kterých je vymezeno využití prostředků z fondů EU, a to úmyslné nebo i z nedbalosti. Nesrovnalosti představují takové porušení podmínek, za kterých byly prostředky poskytnuty České republice, a zároveň i každé porušení podmínek, za nichž byly prostředky strukturálních fondů dále poskytnuty konečným příjemcům. (Ministerstvo pro místní rozvoj [online] b)

3.5.1. Typy nesrovnalostí

Nesrovnalosti je možné dále dělit na následující typy:

- Nesrovnalosti jako „porušení rozpočtové kázně“
- Systémové nesrovnalosti
- Ostatní nesrovnalosti

3.5.1.1. Nesrovnalost jako „porušení rozpočtové kázně“

Dotace z prostředků EU je poskytována na základě a v souladu s rozpočtovými pravidly, podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, nebo podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v případě krajů (Zprostředkujících subjektů) poskytující dotaci prostřednictvím globálních grantů (viz kapitola 3.7 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost).

Neoprávněné použití peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, jiných peněžních prostředků, státních finančních aktiv státního fondu nebo Národního fondu je definováno jejich výdejem, kterým byla porušena pravidla nebo povinnosti stanovené právním předpisem, rozhodnutím, nebo jinou dohodou o poskytnutí dotace. K neoprávněnému použití prostředků dojde i v případě, pokud nebylo zjištěno, za jakým

účelem byly finanční prostředky použity a zároveň nebyly použity v souladu s pravidly. (Ministerstvo pro místní rozvoj, [online] b)

Nesrovnalost řešená podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) se následně zasílá jako podnět na orgán finanční správy⁷ (dále OFS). OFS prošetřuje nahlášené skutečnosti a vyměřuje odvody a sankce za porušení rozpočtové kázně podle § 44 a 44a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. (Česká republika, 2000, a)

Nově se v rámci OP VK aplikuje §14e zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), který umožňuje nevyplatit část dotace, pokud se poskytovatel domnívá, že došlo k porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek spolufinancovaných z prostředků EU a to do výše, jež je stanovena v rozhodnutí o poskytnutí dotace jako nejvyšší možná výše odvodu za porušení rozpočtové kázně. V případě použití §14e se zjednodušuje postup pro hlášení nesrovnalostí a zároveň je ulehčena práce finančním úřadům, kteří dostanou informaci o tom, že byl aplikován tento paragraf, pouze na vědomí a samotnou nesrovnalostí se již nemusí zabývat. Problémem však je, že příjemce se již proti rozhodnutí poskytovatele nemůže odvolat a je zde vyloučena možnost soudního přezkoumání.

⁷ Mezi orgány finanční správy patří místně příslušné finanční úřady, rozdělených teritoriálně podle krajů, tj. Finanční úřad pro hlavní město Prahu, Finanční úřad pro Středočeský kraj, Finanční úřad pro Jihočeský kraj, Finanční úřad pro Plzeňský kraj, Finanční úřad pro Karlovarský kraj, Finanční úřad pro Ústecký kraj, Finanční úřad pro Liberecký kraj, Finanční úřad pro Královéhradecký kraj, Finanční úřad pro Pardubický kraj, Finanční úřad pro Kraj Vysočina, Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, Finanční úřad pro Olomoucký kraj, Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj a Finanční úřad pro Zlínský kraj.

Porušení rozpočtové kázně, které podléhá zákonu 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je definováno podle §22, jako každé neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu (Česká republika 2000, b):

- Územního samosprávného celku⁸,
- městské části hlavního města Prahy,
- Regionální rady regionu soudržnosti, nebo
- svazku obcí.

Podle § 22 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je neoprávněné použití prostředků definováno jako porušení povinnosti stanovené právním předpisem, přímo použitelným předpisem EU, smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí dotace. (Česká republika, 2000, b)

Jednotlivé odvody za porušení rozpočtové kázně vyměřují ty subjekty, od kterých je poskytována dotace. To znamená, že pokud územní samosprávný celek v případě OP VK uděluje dotaci prostřednictvím globálního grantu příjemci, tak zároveň i určuje, jakou sankci v konečném důsledku konkrétní příjemce dostane za neoprávněné použití prostředků.

3.5.1.2. *Systémové nesrovnalosti*

Systémová nesrovnalost je taková nesrovnalost, která je příčinou vzniku dalších nesrovnalostí ve velkém rozsahu. Jsou tedy mnohem závažnější než jiné nesrovnalosti a zároveň mohou ovlivnit více projektů, v některých případech celou prioritní osu ba dokonce i celý operační program. Systémové nesrovnalosti vznikají při špatném řízení implementace, selhání se vyskytuje převážně v řídicích a kontrolních systémech. Pokud je zjištěna systémová nesrovnalost, je umožněna Řídicímu orgánu finanční oprava, jak částečné, tak úplné zastavení financování a nahrazení nezpůsobilé operace. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012, b)

⁸ Do kategorie územních samosprávných celků se řadí Zprostředkující subjekty, které poskytují dotace příjemcům na globální projekty, viz kapitola 3.7.

3.5.1.3. *Ostatní nesrovnalosti*

Ostatní nesrovnalosti jsou takové, které nelze zařadit mezi výše uvedené dva typy nesrovnalostí. Většinou mezi ostatní nesrovnalosti lze považovat takové případy, které nepotvrdí příslušný finanční úřad, přestože Řídicí orgán na nesrovnalosti trvá, nebo se také jedná o případy, které vzešly z auditních nálezů auditního orgánu, Evropské komise nebo Platebního a certifikačního orgánu a nebyly ze strany OFS označeny jako porušení rozpočtové kázně. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012, b)

3.5.2. Hlášení nesrovnalostí

Nesrovnalost je hlášena na základě prvotního odhalení nesrovnalosti, jedná se o první písemné posouzení, které je možné objevit při administrativní kontrole, kdy dochází ke kontrole monitorovacích zpráv, žádostí o platbu a dalších podkladů v místě poskytovatele dotace. Odhalení nesrovnalosti může být provedeno i na základě veřejnosprávní kontroly na místě, čili kontrola přímo u příjemce, nebo na základě monitorovací návštěvy. Monitorovací návštěva má pouze charakter ověření skutečnosti vyplývající z monitorovací zprávy, neřídí se pravidly pro výkon veřejnosprávní kontroly. Pokud dojde ke zjištění nedostatků, měla by následovat veřejnosprávní kontrola na místě. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012, a)

Hlášení nesrovnalosti je možné dále rozlišovat podle úrovně hlášení, zdali se jedná o vnitřní úroveň, hlášení mezi subjekty zapojené do implementace programů na národní úrovni nebo hlášení vůči EK, tzv., vnější úroveň hlášení nesrovnalostí.

3.5.2.1. *Vnitřní úroveň hlášení nesrovnalostí*

K vnitřní úrovni hlášení nesrovnalostí nejprve dochází mezi jednotlivými útvary Řídicího orgánu operačního programu až po úroveň pracovníků sítě AFCOS⁹ na národní úrovni. V rámci OP VK se jedná konkrétně o odbor řízení OP VK s dalšími odbory, které mají

⁹ AFCOS, Anti-Fraud Coordination Structure, je koordinovaná struktura kontaktních bodů vytvořená pro spolupráci s úřadem OLAF v ČR. Kontaktní body AFCOS jsou určeny ke zpracování a provádění hlášení nesrovnalostí na vnější úrovni hlášení EK.

na starosti administraci projektů. Odbor řízení OP VK shromažďuje všechny nahlášené nesrovnalosti a gestor pro nesrovnalosti je zapisuje do MSC2007. Do tohoto informačního systému mají přístup i jiné ŘO a také Ministerstvo financí. V rámci vnitřní úrovně se hlásí všechny nesrovnalosti bez ohledu na částku. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012, a)

Poskytovatel dotace předává nesrovnalosti také příslušným finančním úřadům, které mají na starosti prověřit nahlášené skutečnosti a potvrdit nebo vyvrátit podezření na porušení rozpočtové kázně. Pokud se pochybení týká veřejné zakázky realizované podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, i s hlášením na finanční úřad se současně předávají podklady na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který rovněž vydává stanovisko, zdali byla dodržena zásada transparentnosti, nediskriminace a rovného zacházení.

3.5.2.2. Vnější úroveň hlášení nesrovnalostí

Vnější úroveň navazuje na vnitřní úroveň hlášení nesrovnalostí, kdy jednotlivé body sítě AFCOS mají povinnost informovat EK o nesrovnalostech. V rámci vnější úrovně je nesrovnalost definována podle evropské legislativy a je upravena Nařízením komise (ES) č. 1828/2006 v čl. 28, 29 a 30. Evropské komisi jsou do dvou měsíců od konce každého čtvrtletí předkládány zprávy o nově zjištěných nesrovnalostech, přičemž musí být dopad na rozpočet EU vyšší jak 10 000 EUR, dále o stávajících nesrovnalostech a o průběhu šetření nebo je případně zasílána informace o tom, že v daném období nevznikly žádné nesrovnalosti. Případy, které se týkají podvodného jednání ve vztahu k našemu trestnímu zákonu, se hlásí vždy. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012, a; Council regulation (EC) No 1083/2006)

3.6. Operační programy v ČR

Operační programy (dále OP) jsou důležitou součástí celého procesu získávání prostředků z EU. Souhrnně popisují priority, řízení a finanční zdroje a upřesňují oblasti intervencí na národní úrovni i v jednotlivých regionech dané členské země. Vznikají jako vyjednané strategické dokumenty mezi Evropskou komisí a jednotlivými členskými státy. Zajišťují,

aby projekty nebyly k financování vybírány nahodile, nýbrž podle toho, zda pomáhají uskutečňovat záměry kohezní politiky, čili politiky soudržnosti.

Česká republika pro současné programovací období 2007 - 2013 vyjednala 24 operačních programů (viz tabulka 2), které jsou rozděleny podle cíle, z kterého jsou financovány. V rámci cíle Konvergence se dále dělí na tematicky zaměřené anebo regionální OP. (Marek, Kantor, 2009) Tematické OP se zaměřují na konkrétní problematiku a lze je realizovat po celé ČR vyjma Hlavního města Prahy. Jsou převážně financovány z cíle Konvergence (s výjimkou víceúčelových OP¹⁰). Dále v ČR existují regionální operační programy, kterých je sedm, a jak sám název napovídá, specializují se na konkrétní oblast, přičemž podporují širokou škálu zanedbaných či problematických míst v daném regionu.

¹⁰ Víceúčelový OP je takový, který je financován z cíle Konvergence i z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, a proto je možné podporovat celé území ČR včetně Hl. m. Prahy.

Tabulka 2 Přehled operačních programů

Cíl Konvergence	Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Cíl Evropská územní spolupráce
Tematické operační programy	Operační programy pro Prahu	Evropská územní spolupráce
OP Doprava	OP Praha Konkurenceschopnost	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
OP Životní prostředí	OP Praha Adaptabilita	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
OP Podnikání a výzkum		OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
OP Výzkum a vývoj pro inovace		OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
OP Lidské zdroje a zaměstnanost		OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		OP Mezinárodní spolupráce
IOP Integrovaný operační program		OP Nadnárodní spolupráce
OP Technická pomoc		
Regionální operační programy		
ROP NUTS II Severozápad		
ROP NUTS II Moravskoslezsko		
ROP NUTS II Jihovýchod		
ROP NUTS II Severovýchod		
ROP NUTS II Střední Morava		
ROP NUTS II Jihozápad		
ROP NUTS II Střední Čechy		

Zdroj: Strukturální fondy [online], 2013, d

Alokace pro jednotlivé operační programy se liší podle zaměření. Následující tabulka 3 Alokace podpory za období 2007 – 2013 v eurech ukazuje, jak se pohybuje rozmezí finančních prostředků, se kterými je možné v rámci jednotlivých OP disponovat. Zároveň je tabulka 3 rozdělena i na fondy, ze kterých jsou operační programy spolufinancovány. Částky jsou uvedeny vždy v eurech (grafické znázornění v procentech je uvedeno v Příloze 2 Alokace podpory za období 2007 – 2013).

Tabulka 3 Alokace podpory za období 2007 – 2013 v eurech

Operační program	Fond			Celkem [€]
	ERDF	ESF	FS	
OP Doprava	1 217 852 810		4 603 637 553	5 821 490 363
OP Životní prostředí	702 482 212		4 215 384 886	4 917 867 098
OP Podnikání a inovace	3 120 690 664			3 120 690 664
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070 680 884			2 070 680 884
OP Lidské zdroje a zaměstnanost		1 901 185 267		1 901 185 267
OP Vydělávání pro konkurenceschopnost		1 771 813 142		1 771 813 142
Integrovaný operační program	1 620 736 185			1 620 736 185
OP Technická pomoc	194 874 312			194 874 312
ROP NUTS II Severozápad	762 795 901			762 795 901
ROP NUTS II Moravskoslezsko	732 274 322			732 274 322
ROP NUTS II Jihovýchod	720 363 547			720 363 547
ROP NUTS II Střední Morava	672 244 025			672 244 025
ROP NUTS II Severovýchod	671 292 163			671 292 163
ROP NUTS II Jihozápad	633 653 121			633 653 121
ROP NUTS II Střední Čechy	571 717 102			571 717 102
OP Praha Konkurenceschopnost	241 205 606			241 205 606
OP Praha Adaptabilita		113 471 498		113 471 498
OP přeshraniční spolupráce ČR – Polsko	103 680 000			103 680 000
OP přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko	55 037 599			55 037 599
OP přeshraniční spolupráce ČR – Sasko	67 199 631			67 199 631
OP přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko	69 120 000			69 120 000
OP přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko	56 552 727			56 552 727
OP Mezuregionální spolupráce a OP Nadnárodní spolupráce	37 461 150			37 461 150
Celkem				26 927 406 307

Zdroj: Programové dokumenty operačních programů ČR, 2013, vlastní práce

Operační programy je možné dále členit na prioritní osy. Prioritní osa je jedna z podporovaných priorit strategie skládající se z určitých skupin operací, které jsou vzájemně propojené a je možné je měřit konkrétními cíli. Prioritní osy jsou následně rozděleny do jednotlivých oblastí podpory, jež jsou zároveň i nejnižší úrovní v členění.

V rámci oblastí podpory jsou konkrétně popisovány přesné aktivity, činnosti nebo taxativní seznam výdajů, na něž lze žádat finanční prostředky z fondů EU.

Vzhledem k tomu, že se praktická část diplomové práce zaměřuje na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, bude další kapitola věnována tomuto programu.

3.7. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost se řadí mezi tematické OP, jehož implementaci má na starosti Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a je i jeho Řídicím orgánem. Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále OP VK) byl „*Usnesením vlády ČR č. 821 ze dne 28. 6. 2006 vládou přijat a Usnesením vlády ČR č. 1302 ze dne 15. 11. 2006 schválen. Poté byl OP VK schválen dne 12. 10. 2007 Evropskou komisí*“. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online]). Alokace pro tento program je na programovací období 2007 – 2013 ve výši 1 771,8 mil. €. Z celkového objemu prostředků z fondů EU tvoří alokace pro OP VK 6,9 %. V rámci financování má částečnou spoluúčasť i státní rozpočet ČR a to ve výši 15 %. Částka, která je uvedena výše, je proto pouze 85% podíl od Evropské unie. Převážně je financován z cíle Konvergence (1 759,7 mil. €), ale jelikož patří k víceúčelovým operačním programům, je z části financován i z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (12,1 mil. €). Dotace z OP VK jednotlivým příjemcům je vždy poskytována ve 100 % způsobilých výdajů¹¹ projektu. (Chvojková, Květoň 2007, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online], b)

3.7.1. Cíle OP VK

Globálním cílem OP VK je zlepšit vzdělání ve společnosti a tím posílit konkurenceschopnost ČR za pomoci modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání a jejich následné propojení do komplexního systému celoživotního

¹¹ Způsobilé výdaje jsou takové výdaje, které je možné financovat podle pravidel uvedených v dokumentech OP VK.

učení a v neposlední řadě i zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b)

Specifické cíle podrobněji popisují, jak naplnit globální cíl. Jednotlivé specifické cíle OP VK jsou (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b):

- zkvalitnit a rozvíjet počáteční vzdělávání a klást důraz na zlepšení klíčových kompetencí absolventů, kteří budou garantovat uplatnění na trhu práce a zvyšovat tak motivaci k dalšímu vzdělávání,
- zavádět v terciárním vzdělávání propojení s výzkumem a vývojem, větší flexibilitu a kreativnost absolventů, kteří se budou moci uplatnit ve znalostní ekonomice, zatraktivnit podmínky v oblasti výzkumu a vývoje a následně vytvářet komplexní a efektivní nástroje, které budou podporovat inovační proces jako celek,
- zvýšit adaptabilitu a flexibilitu lidských zdrojů prostřednictvím základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje ČR za pomoci podpory dalšího vzdělávání jak na straně nabídky, tak poptávky,
- vytvořit moderní, kvalitní a efektivní systém celoživotního učení za pomoci rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního vzdělávání.

3.7.2. Příjemci dotace

Mezi potenciální příjemce dotací z OP VK bez ohledu na oblast podpory se řadí (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] a):

- *„ústřední orgány státní správy (včetně jejich přímo řízených organizací)*
- *kraje*
- *města a obce*
- *školy a školská zařízení (včetně vyšších odborných škol a vysokých škol)*
- *sdružení asociace škol*
- *zaměstnavatelé*
- *profesní organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců, podnikatelů*
- *profesní organizace odborové, zaměstnanecké, zaměstnavatelské a oborové*

- *organizace působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství*
- *organizace působící v oblasti volného času dětí a mládeže*
- *instituce poskytující poradenství pro oblast dalšího vzdělávání*
- *instituce vědy a výzkumu*
- *vývojová a inovační centra*
- *nestátní neziskové organizace*
- *zdravotnická zařízení“*

3.7.3. Formy projektů v OP VK

OP VK má dvě formy projektů, do kterých patří Globální granty a Individuální projekty. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b)

Prostřednictvím globálního grantu může Řídicí orgán, v tomto případě Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, pověřit jeden nebo více zprostředkujících subjektů prováděním části operačního programu. Zprostředkující subjekty na základě Dohody o spolupráci Řídicího orgánu a Zprostředkujícího subjektu při zabezpečení realizace Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost přebírají za Řídicí orgán finanční odpovědnost a všechny činnosti od vyhlášení výzev¹², v rámci kterých jsou podávány žádosti o dotace (tzv. grantové projekty), přes hodnocení až po monitoring jednotlivých projektů v realizaci. (Council regulation (EC) No 1083/2006, 2006) V operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost je celkově 13 Zprostředkujících subjektů – krajů (Jihočeský, Jihomoravský, Karlovarský, Liberecký, Moravskoslezský, Olomoucký, Pardubický, Plzeňský, Středočeský, Ústecký, Vysočina a Zlínský).

Individuální projekt je opak globálního grantu, není zastřešen Zprostředkujícími subjekty, příjemce tak dostane podporu přímo od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Individuální projekty se dále dělí na (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b):

¹² Výzvou se rozumí možnost podávání projektových žádostí ve vymezeném termínu. Součástí výzvy je popis vyhlášené oblasti podpory a přesný výčet oprávněných žadatelů.

- individuální projekty národní (dále IPn). IPn pokrývají oblast celé ČR a jsou předkládány z centrální úrovně. Jsou zaměřeny převážně na realizaci nebo doplnění národní politiky a programů (výjimku tvoří IPn v oblasti podpory 3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání, které jsou uskutečňovány na celém území ČR mimo Hl. město Prahu)
- individuální projekty ostatní (dále IPo). IPo jsou zaměřeny na rozvíjení národních politik a programů za účelem modernizace nebo pokrývají specifické oblasti, které mají nadregionální nebo regionální charakter

Operační program je dále členěn na prioritní osy a oblasti podpory¹³, které v obecné rovině vymezují způsobilé výdaje. Ty jsou detailněji popsány podle oblasti podpory v Příručce pro příjemce finanční podpory z OP VK, kde jsou uvedeny aktivity, na které lze dotaci použít. Výčet způsobilých výdajů vymezuje výzva, jež je vyhlášována ze strany Řídicího orgánu pro příjem žádostí o dotaci. Výzvy jsou většinou vyhlášovány na jednu oblast podpory, ale ze strany Řídicího orgánu může dojít k určitému omezení a je například vyhlášena pouze na určitou podoblast oblasti podpory anebo je omezena jen pro některé žadatele.

Jakmile jsou žádosti o dotaci doručeny Řídicímu orgánu, jsou dále předány náhodně vybraným hodnotitelům k hodnoticímu procesu. Prostřednictvím tohoto procesu jsou ke každé žádosti o dotaci přidělovány body, podle toho, jak jsou splněny podmínky stanovené v příručce a zdali je projekt účelný, hospodárný a efektivní. Podle bodového ohodnocení jsou projekty, které prochází hodnoticí komisí, kde jsou doporučeny ke spolufinancování nebo vyřazeny. Pokud je projekt schválen, tak může začít jeho realizace.

V operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost je možné podávat projekty v prioritních osách uvedených v následující kapitole.

¹³ Rozdělení do prioritních os a oblastí podpory je předmětem následující kapitoly 3.7.1. Prioritní osy OP VK

3.7.4. Prioritní osy OP VK

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost se dělí na pět prioritních os, které se následně člení na jednotlivé oblasti podpory a tím upřesňují, jaké aktivity jsou podporovány.

Mezi pět prioritních os Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost patří (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b)::

- počáteční vzdělávání;
- terciární vzdělávání, výzkum a vývoj;
- další vzdělávání;
- systémový rámec celoživotního učení;
- technická pomoc.

3.7.4.1. Počáteční vzdělávání

První prioritní osa s názvem Počáteční vzdělávání podporuje rozvoj a zkvalitňování počátečního vzdělávání, přičemž se dbá na rovný přístup, podporu klíčových kompetencí, zajištění kvality vzdělávání pedagogických pracovníků a zohlednění individuálního nadání jedince. V důsledku je dosaženo zvyšování konkurenceschopnosti na pracovním trhu. Alokace pro prioritní osu je ve výši 692,4 mil. €, což představuje 39 % z celkových finančních prostředků určených pro OP VK.

První prioritní osa je ještě rozdělena do následujících oblastí podpory (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b):

- 1.1. Zvyšování kvality ve vzdělávání
- 1.2. Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 1.3. Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
- 1.4. Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách
- 1.5. Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách

Poskytovatelem podpory je jak Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, tak i zprostředkující subjekty. Zprostředkující subjekty poskytují dotaci organizacím v daném kraji.

3.7.4.2. Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj

Prostřednictvím druhé prioritní osy je možné rozdělit mezi příjemce 680,4 mil. €, což představuje v porovnání k celkovému objemu prostředků v OP VK 39 %. Primárně je poskytována podpora na modernizaci terciálního vzdělávání, zároveň i s důrazem na zatraktivnění systému vyššího odborného vzdělávání. Dále je pozornost zaměřena na oblast výzkumu a vývoje s předpokladem upevnění partnerství a sítí mezi soukromým a veřejným sektorem.

Druhá prioritní osa se dělí na oblasti podpory (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b):

- 2.1. Vyšší odborné vzdělávání
- 2.2. Vysokoškolské vzdělávání
- 2.3. Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji
- 2.4. Partnerství a sítě

Řídicím orgánem je pouze Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které vypisuje výzvy na předkládání žádostí o dotace v druhé prioritní ose.

3.7.4.3. Další vzdělávání

Prioritní osa tři Další vzdělávání se zaměřuje na posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů jako základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje ČR jak na straně nabídky, tak poptávky. Alokace je ve výši 167,4 mil. €, což představuje 10 % vůči celkové alokaci pro OP VK.

Členění třetí prioritní osy je následující (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b):

- 3.1. Individuální další vzdělávání
- 3.2. Podpora nabídky dalšího vzdělávání

Poskytovatelem podpory jsou v případě prioritní osy tři jak Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, tak i jednotlivé Zprostředkující subjekty, které poskytují dotaci ve svých krajích pouze pro oblast podpory 3.2. Podpora nabídky dalšího vzdělávání.

3.7.4.4. Systémový rámec celoživotního učení

Čtvrtá prioritní osa se zaměřuje na aktivity, které v důsledku tvoří komplexnosti vzdělávacího systému ČR. Jak je z názvu patrné, primárně se jedná o národní systémové aktivity na úrovni počátečního, terciárního i dalšího vzdělávání. Z celkového objemu prostředků určených pro OP VK představuje čtvrtá prioritní osa pouze 8 %, což je 160,7 mil. €.

V rámci této osy je podporována jediná oblast podpory (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b):

- 4.1. Systémový rámec celoživotního učení

Tato osa je zvláštní v tom, že jak Řídicím orgánem, tak i příjemcem podpory je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

3.7.4.5. Technická pomoc

Technická pomoc je specifickou prioritní osou, která je uvedena ve všech operačních programech bez ohledu na to, zdali jsou regionální či tematické. Je vytvořena v souladu s článkem 46 obecného Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a jejím cílem je financovat řízení a realizaci operačního programu. Průřezově jsou financovány činnosti přípravné, správní, monitorovací, hodnotící, informační a kontrolní, mimo jiné je podpořena administrativní kapacita implementačních orgánů, kam spadají i Zprostředkující subjekty. Prostředky na technickou pomoc jsou vždy ve výši 4 % z celkové alokace, v případě OP VK představují 70,9 mil. €.

Mezi oblastí podpory technické pomoci patří (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online] b):

- 5.1. Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu*
- 5.2. Informovanost a publicita programu*
- 5.3. Zvýšení absorpční kapacity subjektů implementujících program*

Poskytovatelem podpory v 5. prioritní ose Technická pomoc je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a zároveň patří i se Zprostředkujícími subjekty k příjemcům dotace.

Pro přehlednost je níže uvedena tabulka 4 Struktura OP VK, kde je zobrazeno procentuální rozdělení alokace jednotlivých prioritních os, včetně oblastí podpory.

Tabulka 4 Struktura OP VK

Číslo prioritní osy / oblasti podpory ¹⁴	Název prioritní osy/oblasti podpory	Alokace [mil. €]	Podíl na celkové alokaci [%]
1	Počáteční vzdělávání	692,4	39
1.1	Zvyšování kvality ve vzdělávání		40
1.2	Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami		16
1.3	Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení		16
1.4	Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách		21
1.5	Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách		8
2	Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj	680,4	39
2.1	Vyšší odborné vzdělávání		1
2.2	Vysokoškolské vzdělávání		40
2.3	Lidské zdroje ve V&V		41
2.4	Partnerství a sítě		18
3	Další vzdělávání	167,4	10
3.1	Individuální další vzdělávání		25
3.2	Podpora nabídky dalšího vzdělávání		75
4 a,b	Systémový rámec celoživotního učení	160,7	8
4.1 a,b	Systémový rámec celoživotního učení		100
5 a,b	Technická pomoc	70,9	4
5.1 a,b	Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu		92
5.2 a,b	Informovanost a publicita programu		5
5.3 a,b	Zvýšení absorpční kapacity		3

Zdroj: Programový dokument OP VK, 2013, vlastní práce

¹⁴ OP VK je víceúčelovým operačním programem, což znamená, že je financován jak z cíle konvergence (písmeno a v tabulce), tak i zároveň z prostředků cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (b)

4. PRAKTICKÁ ČÁST

4.1. Základní údaje o OP VK

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost patří mezi tematické operační programy v programovacím období 2007 – 2013, které jsou financované z fondu ESF. Schválení Evropskou komisí proběhlo 12. října 2007. Dotace je primárně poskytována na zlepšení kvality vzdělávání na základních, středních a vysokých školách nebo univerzitách. Zároveň je možné spolufinancovat i zlepšování kvalifikace pedagogických a vědeckých pracovníků. Subjekty implementační struktury byly vytvořeny v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 1083/2006.

4.1.1. Implementační struktura

Implementační struktura se skládá z několika subjektů a její povinností je řízení a realizace operačního programu. Schéma implementační struktury je uvedeno v příloze 3. Dále jsou popsány pouze nejdůležitější orgány podílející se na implementaci programu.

4.1.1.1. Řídící orgán

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na základě Usnesení vlády ČR č. 175/2006 ze dne 22. února 2006 č. 175 k Návrhu Národního rozvojového plánu České republiky na léta 2007 až 2013 bylo pověřeno výkonem řídicího orgánu a bere na sebe celkovou odpovědnost za řízení a implementaci OP VK. Řídící orgán musí vytvořit a udržet efektivní řídicí a kontrolní systém, aby nebyly porušeny české normy nebo předpisy EU. Schéma Řídícího orgánu OP VK je uvedeno v příloze 4.

4.1.1.2. Zprostředkující subjekty

V některých případech je pozice poskytovatele delegována na základě Dohody o spolupráci na Zprostředkující subjekty, které prostřednictvím globálních grantů přerozdělují dotaci na globální projekty konečným příjemcům. Mezi zprostředkující subjekty patří 13 krajů, na něž byla delegována pravomoc rozdělovat prostředky v prioritní ose 1 Počáteční vzdělávání a v oblasti podpory 3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání.

Hlavní činností zprostředkujících subjektů je zajištění administrativní kapacity k realizaci části OP VK ve svých krajích.

4.1.1.3. Příjemci podpory

Nevylučitelným subjektem implementační struktury jsou jednotliví příjemci, kteří jsou povinni řídit se pravidly OP VK a jsou odpovědní za realizaci individuálních nebo grantových projektů.

4.1.1.4. Monitorovací výbor

Účelem monitorovacího výboru je sledovat pokrok v plnění programu, výsledky implementace a dosažení cílů OP. Prostřednictvím monitorovacího výboru je schvalována revize OP VK a jeho Prováděcího dokumentu, kritéria pro výběr projektů, předložené výroční zprávy a závěrečnou zprávu. Členové jsou jmenováni ministrem/ministryní školství, mládeže a tělovýchovy.

4.1.1.5. Platební a certifikační orgán

Výkonem funkce platebního a certifikačního orgánu bylo určeno Ministerstvo financí ČR, konkrétně odbor Národního fondu na základě Usnesení vlády ČR č. 198/2006 ze dne: 22. února 2006 č. 198 ke koordinaci přípravy České republiky na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 až 2013.

4.1.1.6. Finanční útvar

Finanční útvar rozpočtové kapitoly je pro OP VK v tomto programovacím období odbor 15 hlavního účetního a svodného výkaznictví na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Odbor je finančně a organizačně nezávislý na řídicích a kontrolních funkcích Řídicího orgánu, přičemž musí dodržovat Metodiku finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF na programovací období 2007 – 2013.

4.1.1.7. Auditní orgán

Auditní orgán je hlavním kontrolním subjektem pro operační programy, který je pověřený ověřováním účinného fungování řídicího a kontrolního systému. Usnesením vlády ČR č. 198/2006 ze dne 22. února 2006 byl výkonem funkce auditního orgánu pověřen odbor Auditního orgánu na Ministerstvu financí ČR.

4.1.2. Finanční plán

Před samotným zahájením programovacího období předkládá každý Řídicí orgán návrh programovacího dokumentu, v němž jsou popsána zaměření celého operačního programu, zároveň je součástí dokumentu i finanční plán, který po schválení celého programovacího dokumentu ze strany EK musí Řídicí orgán dodržovat (viz tabulka 5). Finanční plán je uveden v 85% podílu EU, ke kterému ještě náleží 15% podíl ze státního rozpočtu.

Tabulka 5 Finanční plán podle let

Rok	Celkem [€]
2007	227 070 511
2008	238 173 571
2009	249 325 874
2010	260 998 433
2011	272 677 243
2012	248 876 514
2013	274 690 996
Celkem 2007 - 2013	1 771 813 142

Zdroj: Programový dokument OP VK, 2013

V tabulce 5 jsou částky uvedeny v eurech, nelze jednoznačně určit, jakým kurzem se přepočítávají vůči koruně, poněvadž se každá souhrnná žádost o platbu předkládaná Evropské komisi přepočítává kurzem platným v měsíci generování. Pro účely diplomové práce byl stanoven průměrný kurz vypočítaný za období 01/2007 – 06/2013, který je ve výši 25,75 Kč za 1 €. V příloze 5 jsou uvedeny všechny kurzy v období 01/2007 – 06/2013 stanovené EK pro přepočet.

V rámci OP VK bylo k 3. říjnu 2013 podáno 9 088 žádostí o dotaci na individuální projekty, 91 žádostí na globální granty a v rámci globálních grantů bylo podáno 13 559 žádostí na globální projekty. Ve finančním objemu představují podané žádosti 133,28 mld. Kč, což skoro trojnásobně převyšuje alokaci pro program. Řídící orgán vydal 10 184 rozhodnutí o poskytnutí dotace v celkovém objemu 54,7 mld. Kč. Oproti prostředkům krytým rozhodnutím o poskytnutí dotace je proplaceno pouze 29,92 mld. Kč, což představuje 65,5 % z celkové alokace na program. (Měsíční monitorovací zpráva, [online])

4.2. Rizika v čerpání prostředků OP VK

OP VK patří mezi nejsložitější programy, především z hlediska velkého množství projektů s nižším rozpočtem. Důvodem je různé zaměření projektů, které jsou ve vzdělávací oblasti, takže není možné očekávat projekty s vysokými rozpočty, jež bývají v operačních programech financovaných z ERDF, kde se mohou v rámci projektu realizovat stavební práce. Navíc je dotace v rámci OP VK poskytována širokému spektru příjemců, od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které dotaci využívá na národní projekty, příkladem by mohlo být zavedení státní maturity, přes školy v jakémkoliv stupni vzdělávání až po neziskové organizace.

Největší rizika ovlivňující správné a plynulé čerpání jsou podrobně rozepsána v následujících podkapitolách.

4.2.1. Nesrovnalosti

Nesrovnalosti neboli nezpůsobilé výdaje je možné zařadit mezi první rizika, která ovlivňují čerpání prostředků z OP VK. Nezpůsobilým výdajem se rozumí takový výdaj, který podle zákonů české legislativy, legislativy EU nebo podle pravidel OP VK není možné uplatňovat v rámci projektu. Tyto výdaje buď snižují rozpočet projektu a dochází k nedočerpání, nebo v případě zjištění nezpůsobilého výdaje, kdy není možné snížit příjemci rozpočet poskytovatelem, jsou předávány podklady k vymáhání odvodu za porušení rozpočtové kázně. Pokud je poskytovatelem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, postupuje se podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a podezření na porušení rozpočtové kázně je zasíláno na příslušné finanční úřady. V případě, že je poskytovatelem dotace jeden ze zprostředkujících subjektů, tak zároveň i on v souladu se zákonem 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů stanoví a vymáhá odvod za porušení. Jakmile je odvod vymožen, je zasílán na účet PCO jako vratka a je odečítán od výkazu výdajů při certifikaci.

V rámci OP VK bylo k datu 30. 6. 2013 celkem identifikováno 6 039 podezření na nesrovnalost, z toho 3 692 bylo identifikováno na grantových projektech a 2 347 na projektech/globálních grantech spravovaných jednotlivými útvary MŠMT. Z výše uvedeného celkového počtu je již 2 592 potvrzených nesrovnalostí a 635 nepotvrzených nesrovnalostí. Zbylé nesrovnalosti jsou v řešení na příslušných finančních úřadech nebo na zprostředkujících subjektech. Všechny nahlášené nesrovnalosti ohrožují finanční objem v celkové výši 828,79 mil. Kč prostředků OP VK.

V následující tabulce 6 jsou uvedeny nahlášené nesrovnalosti rozdělené podle výše pochybení do jednotlivých rozmezí. Nejvyšší počet odhalených nesrovnalostí se nachází v rozmezí 1 001 – 100 000 Kč, kterých je 3 627. Naproti tomu nesrovnalosti, jež nejvíce ohrožují prostředky, jsou ty, u kterých je dotčená částka vyšší jak 1 mil. Kč.

Tabulka 6 Nesrovnalosti podle dotčené částky

	0 až 500 Kč	501 až 1 000 Kč	1 001 až 100 000 Kč	100 000 až 1 000 000 Kč	nad 1 000 000 Kč	Celkem
celkový počet	1128	376	3627	786	122	6039
∑ fin. částek	0,18 mil. Kč	0,28 mil. Kč	70,45 mil. Kč	237,78 mil. Kč	520,10 mil. Kč	828,79 mil. Kč
%	0,02 %	0,03 %	8,50 %	28,69 %	62,76 %	100,00 %

Zdroj: Souhrnná zpráva o příčinách vzniku a počtu nesrovnalostí v OP VK, 2013

Většina nesrovnalostí je odhalena na základě kontrol, jak administrativních, tak veřejnosprávních na místě. V některých případech se příjemce dobrovolně přiznává za neoprávněné použití finančních prostředků. V neposlední řadě jsou identifikována podezření na nesrovnalost na základě auditů. Příčinou vzniku nesrovnalostí je především neznalost pravidel řídicí dokumentace, především Příručky pro příjemce,

např. nedodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek, překročení limitu za občerstvení, dvojnásobné výdaje, anebo nárokování si výdaje, který není způsobilým výdajem v projektu.

Prostřednictvím nesrovnalostí se sleduje i chybovost operačního programu. EK může zasáhnout, jakmile chybovost operačního programu přeroste víc jak 2 %, opatřením je pozastavení plateb. V současné době je chybovost OP VK nižší, a to na úrovni 1,30 %.

Mezi nezpůsobilé výdaje lze zahrnout i korekce. Jedná se o nezpůsobilé výdaje uplatněné na poskytovatele dotace z důvodů systémových chyb, které mají za následek vznik dalších nezpůsobilých výdajů u příjemců. Evropská komise na základě auditu systému, který byl zahájen na podzim v roce 2011 a ukončen o rok později, stanovila plošné finanční korekce pro OP VK.

Z auditu vzešla tři pochybení, první se týkalo oblasti výběru projektů, druhé pak oblasti zadávání veřejných zakázek a třetí pochybení bylo v nedostatečné evidenci auditní stopy při ověřování projektů ze strany ŘO.

První hlášení na výběr projektů se týkalo prioritních os 1 – 4 (výjimkou byly projekty v oblasti podpory 1.4 a 1.5), kde byla korekce stanovena ve výši 2 % ze všech projektů schválených před 2. 7. 2012. Finanční dopad tohoto pochybení byl ve výši 110, 73 mil. Kč. Druhé pochybení v oblasti zadávání veřejných zakázek bylo také ze strany EK plošné pro prioritní osy 1 – 5 (výjimkou opět byly projekty v prioritní ose 1.4 a 1.5, dále individuální projekty národní a v rámci 5. prioritní osy projekty zprostředkujících subjektů). Korekce byla ve výši 10 % všech veřejných zakázek, které byly schváleny před 2. 7. 2012, ve finančním vyjádření se jednalo o částku 44, 97 mil. Kč. Korekce pro třetí pochybení byla stanovena ve výši 10 % ze všech certifikovaných výdajů bez ohledu na prioritní osu, což představovalo v objemu finančních prostředků nejvyšší korekci vyčíslenou na 863,59 mil. Kč. Korekce, která vzešla z auditu EK pro OP VK, je v celkové výši 1 019,29 Kč.

Nesrovnalosti představují větší riziko na projektech financovaných v režimu ex-ante. Příjemce disponuje s prostředky z fondů EU a jakékoliv neoprávněné použití je považováno za podezření na porušení rozpočtové kázně, i v případě mylné platby, kdy

je neoprávněně použitá částka ihned po zjištění vrácena zpět na projektový účet. Podezření na porušení rozpočtové kázně je řešeno buď podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), anebo podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v závislosti na poskytovateli dotace.

Opakem jsou nesrovnalosti nalezené v projektech financovaných ex-post. Nesrovnalost je sice řešena také až v okamžiku předložení nezpůsobilého výdaje v žádosti o platbu, ale poskytovatel neoprávněný výdaj neproplatí příjemci, o výdaj se snižuje rozpočet v projektu, avšak výdaj není veden jako porušení rozpočtové kázně, neboť byly použity vlastní prostředky k jeho zaplacení.

V obou případech mají potvrzené nesrovnalosti stejný důsledek, snižují příjemci rozpočet projektu stanovený v projektové žádosti, přičemž projekty financované v režimu ex-ante mají vyšší riziko k neoprávněnému použití finančních prostředků z fondů EU.

4.2.2. Nedočerpání projektů

Další hrozbou správného čerpání prostředků OP VK je nedočerpávání prostředků poskytnutých na projekt. Dle odhadnutých údajů ŘO OP VK se u 10 % projektů nevyčerpá celý rozpočet stanovený v projektové žádosti. V případě, kdy je s touto situací poskytovatel seznámen, může následně navrhnout opatření, kdy dojde ke snížení adekvátní části rozpočtu, o které příjemce ví, že ji nevyčerpá. Tyto prostředky pak mohou být alokovány do jiné výzvy tak, aby bylo zajištěno jejich vyčerpání.

Opět je tu riziko připadající na projekty financované v režimu ex-ante, protože jak bylo popsáno v kapitole 3.4, tak je příjemci ihned po uzavření rozhodnutí o poskytnutí dotace zasíláno v rámci zálohové platby ve většině případů 25 % z celkového rozpočtu projektu. V případě nevyčerpání celého rozpočtu projektu příjemce vrací nevyužité prostředky zpět poskytovateli dotace a jsou zde dvě varianty. Pokud byly vrácené prostředky poskytnuty tentýž rok, poskytovatel dotace je může znovu použít pro financování jiného projektu. Jestliže byly vrácené prostředky poskytnuty v letech minulých, propadají Ministerstvu financí a v rámci OP VK se považují jako vyčerpané. V současné době je o tomto

vznikajícím problému ŘO OP VK srozuměn a vyzývá vždy příjemce k navrácení nevyčerpaných prostředků poskytnutých týž rok.

4.2.3. Decolmitment

Decolmitment, tedy automatické zrušení závazku, je nástroj Evropské unie, kdy je sledováno pravidlo $n+3/n+2$, a jestliže nedojde k takovému plnění, k jakému se Řídící orgán zavázal, jsou prostředky v rozdílu nesplnění pravidla vráceny zpět do rozpočtu EU. Snížení rizika automatického zrušení závazku spočívá v předběžných platbách poskytnutých na začátku programovacího období. Tyto platby se odečítají od limitu a snižují tak i procentuální limit. Předběžná platba pro OP VK byla stanovena ve výši 4 238 046 504,97 Kč¹⁵. Pokud by k této platbě nedošlo, vyplývalo by plnění pravidla $n+3/n+2$ z tabulky 7.

Tabulka 7 Limit počítaný bez zálohy

Rok	limit [Kč]	limit [%]
2011	7 107 480 396,29	15,58
2012	14 502 132 594,83	31,79
2013	30 193 303 137,92	66,18
2014	37 576 384 316,46	82,36
2015	45 624 188 406,50	100,00

Zdroj: Řídící orgán, 2013, vlastní zpracování

Limit počítaný s průběžnou platbou je uveden v tabulce 8.

¹⁵ Předběžná platba byla ve výši 164 584 330,29 € a pro účely diplomové práce byla přepočtena průměrným kurzem stanoveným ve výši 25,75 Kč.

Tabulka 8 Limit počítaný se zálohou

Rok	limit [Kč]	limit [%]
2011	2 869 433 891,32	6,29
2012	10 264 086 089,87	22,50
2013	25 955 256 632,95	56,89
2014	33 338 337 811,49	73,07
2015	41 386 141 901,53	90,71
2016	41 386 141 901,53	90,71
2017	45 624 188 406,50	100,00

Zdroj: Řídící orgán, 2013, vlastní zpracování

Pro roky 2011 a 2012 byl limit, který byl určený ze strany EK splněn (viz kapitola 4.3 tabulka 9 Podkladové údaje, sloupec Prostředky předložené k certifikaci). Riziko nesplnění hrozí pro roky 2013, 2014 a 2015. Jakmile by došlo k nesplnění limitu, tzv. zrušení části závazku, došlo by i ke snížení celkové alokace pro OP VK a tedy i ke snížení limitu uvedeného v tabulce 8, procentuální limit je neměnný. Částky uvedené v tabulce 8 by odpovídaly skutečnosti, kdyby bylo pravidlo $n+3/n+2$ plněno až do konce finančního vypořádání programu.

Vyčíslení předpokládaného decommitmentu pro roky 2013 a 2014 na základě trendových funkcí je řešeno v kapitole 4.3.

4.3. Podkladové údaje

Pro vlastní práci byly využity podkladové údaje ze systému MSC2007 (viz tabulka 9). Tabulka 9 se skládá z šesti sloupců, kde jsou vždy uvedeny částky v kumulativním součtu.

Druhý sloupec Prostředky kryté smlouvou, znázorňuje tzv. zázávkované prostředky, k nimž je vydána mezi poskytovatelem a příjemcem smlouva nebo rozhodnutí o poskytnutí dotace. Částky představují součty všech rozpočtů jednotlivých projektů, které byly schváleny hodnoticí komisí a doporučeny ke spolufinancování. Z tabulky 9 je zřetelné, že částka uvedená pro poslední pololetí přesahuje celkovou alokaci, avšak je nutné upozornit na fakt, že u 10 % projektů nedojde k vyčerpání celého rozpočtu.

Třetí sloupec Schválené žádosti o platbu představuje součet všech schválených žádostí o platbu v daném období, které byly příjemcem předloženy poskytovateli.

Sloupec proplacené prostředky (včetně zálohových plateb) představuje součet všech proplacených částek příjemcům. Jedná se o proplacené žádosti o platbu, ale i zároveň zálohové platby, které se zasílají při financování v režimu ex-ante a mohou být v odůvodněných případech ve výši až 50 % rozpočtu konkrétního projektu. Proto je částka mnohem vyšší než v předcházejícím sloupci, neboť zálohové platby zkreslují celkovou částku.

Sloupec SŽ zaúčtované PCO je složen z částek, které byly ze strany OP VK autorizovány, zařazeny do souhrnných žádostí a schváleny PCO. Poslední sloupec Prostředky předložené k certifikaci obsahuje všechny žádosti o platbu, které byly zaúčtovány v souhrnných žádostech. Částka v tomto sloupci by měla být přesně o vratky a korekce nižší než částka ve sloupci SŽ zaúčtované PCO.

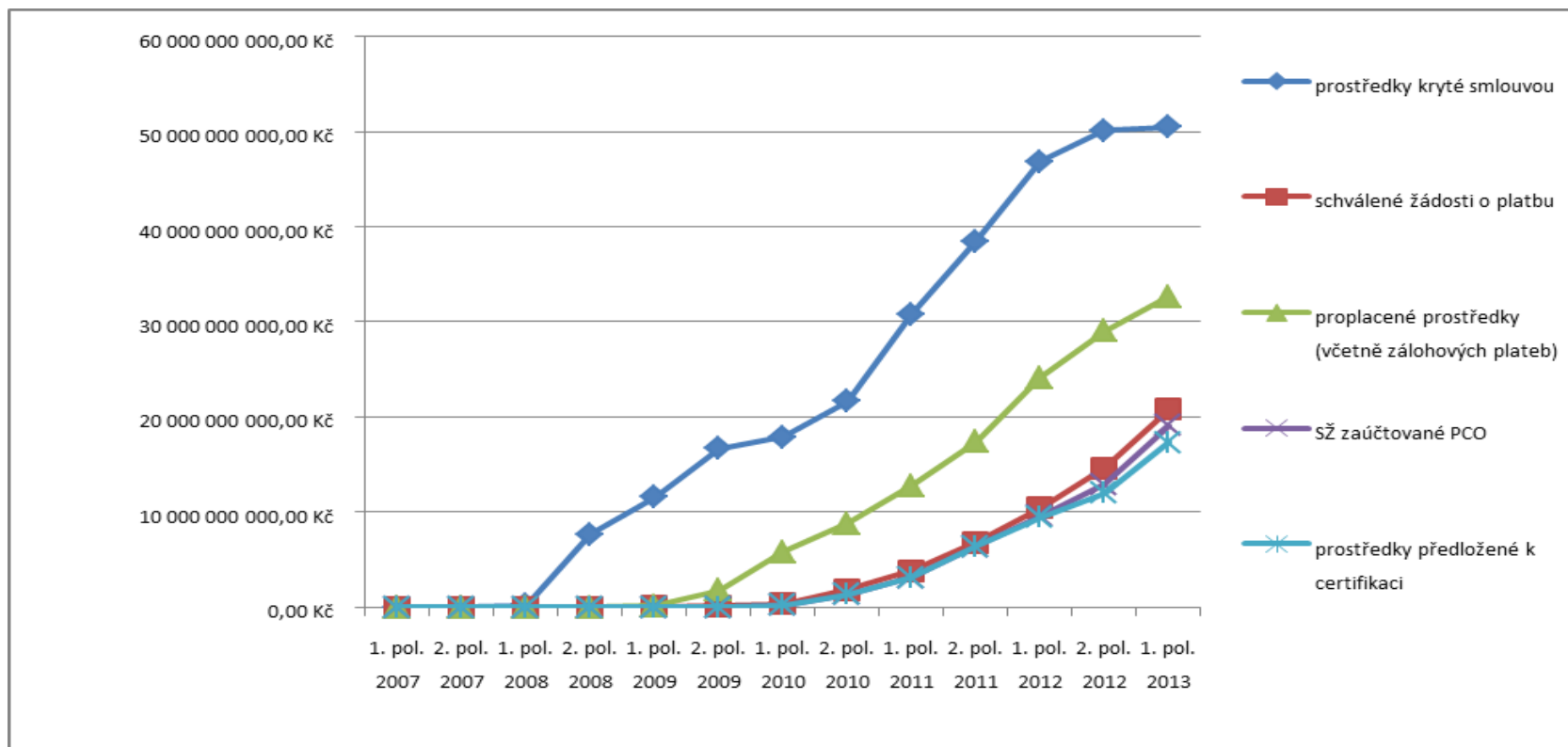
Tabulka 9 Podkladové údaje

Období	Prostředky kryté smlouvou	Schválené žádosti o platbu	Proplacené prostředky (včetně zálohových plateb)	SŽ zaúčtované PCO	Prostředky předložené k certifikaci
1. pol. 2007	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
2. pol. 2007	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
1. pol. 2008	196 153 788,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
2. pol. 2008	7 668 478 534,01 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
1. pol. 2009	11 574 442 324,24 Kč	24 335 061,24 Kč	87 333 765,88 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
2. pol. 2009	16 636 540 260,51 Kč	101 481 587,35 Kč	1 777 317 390,53 Kč	7 784 570,91 Kč	7 784 570,91 Kč
1. pol. 2010	17 882 320 772,80 Kč	345 912 126,15 Kč	5 822 670 428,64 Kč	163 856 920,25 Kč	163 856 920,25 Kč
2. pol. 2010	21 645 359 853,54 Kč	1 792 926 503,79 Kč	8 790 743 888,72 Kč	1 326 685 173,10 Kč	1 314 333 169,94 Kč
1. pol. 2011	30 830 322 290,31 Kč	3 829 496 067,32 Kč	12 750 697 798,91 Kč	3 092 894 782,93 Kč	3 089 950 276,63 Kč
2. pol. 2011	38 499 402 022,42 Kč	6 766 572 842,30 Kč	17 403 910 835,84 Kč	6 358 516 025,94 Kč	6 341 644 024,35 Kč
1. pol. 2012	46 826 774 612,32 Kč	10 436 753 238,24 Kč	24 097 238 264,17 Kč	9 549 216 820,96 Kč	9 425 861 700,95 Kč
2. pol. 2012	50 130 191 015,05 Kč	14 608 598 329,55 Kč	29 019 001 234,22 Kč	12 887 812 371,01 Kč	11 952 028 668,30 Kč
1. pol. 2013	50 483 849 798,46 Kč	20 809 418 673,29 Kč	32 610 633 029,84 Kč	19 086 568 624,43 Kč	17 337 381 527,99 Kč

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Grafické znázornění výše uvedených kumulativních částek je zobrazeno v grafu 1.

Graf 1 Grafické znázornění podkladových údajů

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Z tabulky 9 nebo grafu 1 je možné pozorovat čerpání prostředků OP VK, které má vzrůstající trend s ročním až dvou a půl ročním zpožděním. V 1. pol. 2008 byly uzavřeny první smlouvy o poskytnutí dotace, tedy až po jednom roce od zahájení programovacího období. O další rok později došlo ke schválení a proplacení prvních žádostí o platbu, tzn., že čerpání z fondů EU určených pro OP VK začalo až 2 roky po zahájení programovacího období 2007 – 2013, nicméně bylo splněno pravidlo $n+24$.

V rámci praktické části diplomové práce bude pozornost soustředěna pouze na sloupec Prostředky předložené k certifikaci, jak již bylo uvedeno výše, jedná se o částky, které jsou očištěny o korekce a vratky, a proto nejlépe odpovídají skutečnosti.

4.3.1. Deskriptivní statistika

Podle vzorců uvedených v metodice (viz kapitola 2.2.1) byly vypočteny deskriptivní statistické údaje (viz tabulka 10), přičemž byly ze základního souboru vyloučeny nuly, které by mohly zkreslovat údaje.

Tabulka 10 Deskriptivní statistika

Statistické údaje	Prostředky předložené k certifikaci
Průměr	6 204 105 107,42
Medián	4 715 797 150,49
Minimum	7 784 570,91
Maximum	17 337 381 527,99
Směrodatná odchylka	6 277 783 024,11
Šikmost	0,768277
Špičatost	-0,477659

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Hodnoty prostředků předložených k certifikaci vykazují jistou variabilitu a nesourodost. Průměrná hodnota časové řady v období 2. pol. 2009 až 2. pol. 2013 je 6 204 105 107,42 Kč. Podle hodnot špičatosti a šikmosti lze určit, že se jedná o plochý model s levostrannou asymetrií. (v příloze 6 jsou uvedeny výstupy z programu Statistica pro deskriptivní statistiku)

4.3.2. Elementární charakteristiky časových řad

V tabulce 11 jsou vyčísleny elementární charakteristiky časové řady podle vzorců, které jsou uvedeny v metodice práce v kapitole 2.2.2.

Tabulka 11 Charakteristika časových řad

Období	Prostředky předložené k certifikaci [Kč]	Absolutní přírůstky [Kč]	Koeficienty růstu [%]	Index bazický [%]
2. pol. 2009	7 784 570,91			
1. pol. 2010	163 856 920,25	156 072 349,34	2 104	2 104
2. pol. 2010	1 314 333 169,94	1 150 476 249,69	802	16 883
1. pol. 2011	3 089 950 276,63	1 775 617 106,69	235	39 693
2. pol. 2011	6 341 644 024,35	3 251 693 747,72	205	81 464
1. pol. 2012	9 425 861 700,95	3 084 217 676,60	148	121 083
2. pol. 2012	11 952 028 668,30	2 526 166 967,35	126	153 534
1. pol. 2013	17 337 381 527,99	5 385 352 859,69	145	222 714

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Podle absolutních přírůstků je možné sledovat vývoj čerpání prostředků, který měl ze začátku pomalejší vzrůstající trend, ale postupně se zvyšoval až do 1. pol. 2013, kdy půlroční přírůstek byl ve výši 5 385 352 859,69 Kč. V případě koeficientu růstu je možné pozorovat nejrazantnější výkyv mezi 2. pol. 2009 a 1. pol. 2010, kdy vzrostly oproti předcházejícímu pololetí prostředky předložené k certifikaci o 2 104 %. Druhý nejvyšší rozdíl byl mezi 1. a 2. pol. 2010, kdy vzrostly částky o 802 %, v dalších obdobích se přírůstek pohybuje mezi 126 – 235 %. Bazický index ukazuje, že se oproti 1. pol. 2009 prostředky předložené k certifikaci k 1. pol. 2013 zvýšily o 222 714 %.

Průměrný půlroční koeficient růstu pro prostředky předložené k certifikaci je ve výši 200,78 %.

4.3.3. Pseudoprognoza

Pro posouzení vhodnosti prognózy byla vypočtena pseudoprognoza, v rámci které byly komparovány výsledky transformované časové řady za pomoci přírůstku s časovou řadou v původním stavu.

V tabulce 12 jsou uvedeny podklady k výpočtu pseudoprognózy, která spočívá ve zkrácení časové řady o poslední hodnotu a v porovnání skutečných údajů s odhadnutou prognózou. Bude tedy komparována vypočtená prognóza pro 1. pol. 2013 s hodnotou skutečnou.

Tabulka 12 Podkladové údaje pro pseudoprognózu

období	y	y_t	t
2. pol. 2009	7 784 570,91	7 784 570,91	1
1. pol. 2010	163 856 920,25	156 072 349,34	2
2. pol. 2010	1 314 333 169,94	1 150 476 249,69	3
1. pol. 2011	3 089 950 276,63	1 775 617 106,69	4
2. pol. 2011	6 341 644 024,35	3 251 693 747,72	5
1. pol. 2012	9 425 861 700,95	3 084 217 676,60	6
2. pol. 2012	11 952 028 668,30	2 526 166 967,35	7

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Kde:

y – časová řada v původním stavu

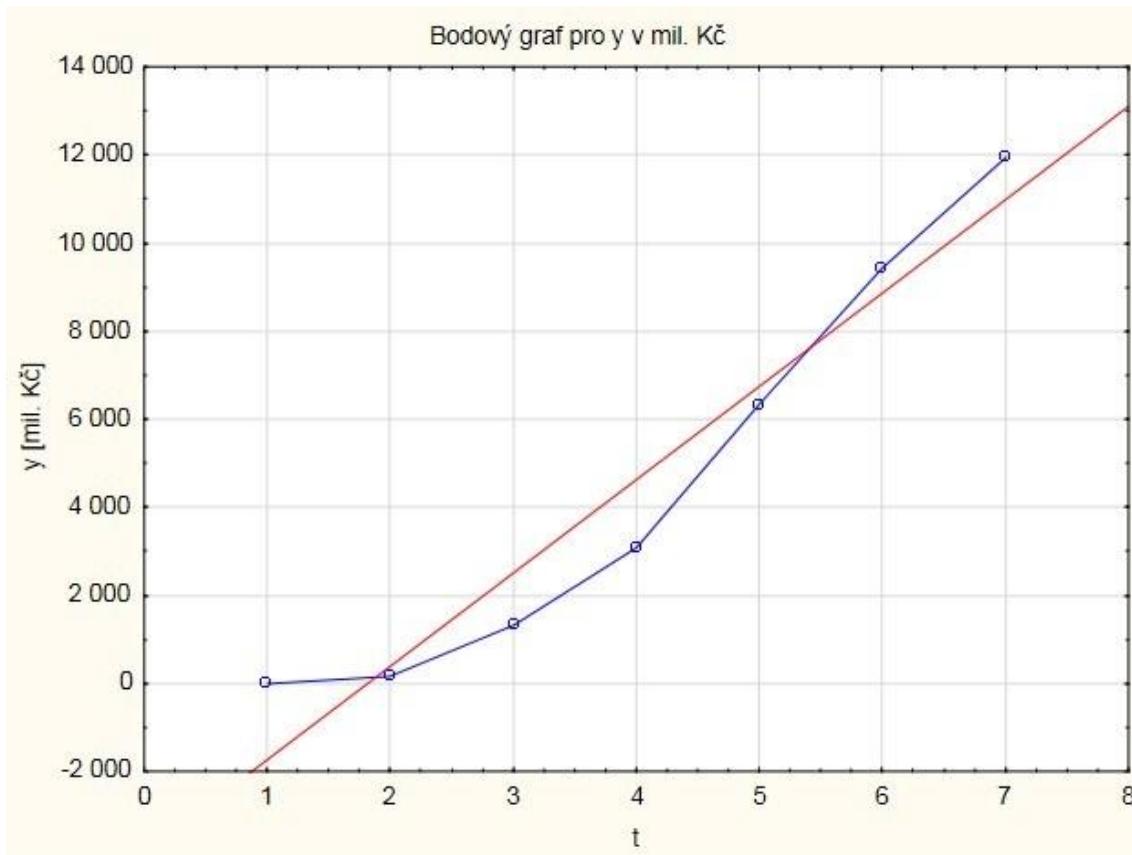
y_t – absolutní přírůstky

t – časová proměnná

4.3.3.1. Pseudoprognóza pro proměnnou y

V programu Statistica bylo nejprve zpracováno grafické znázornění proměnné y proložené lineární funkcí.

Graf 2 Bodový graf pro proměnnou y v mil. Kč

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Pro výpočet byla zvolena lineární trendová funkce, neboť podle indexu determinace (R^2) odpovídá z 93,84 % skutečnosti. Parametry lineární trendové funkce byly vypočítány pomocí metody nejmenších čtverců (viz kapitola 2.2.4) a funkce je v následujícím tvaru:

$$y = -3\,869\,799\,053,81 + 2\,120\,859\,025,29 t$$

Pro $t = 8$ byla z výše uvedené trendové funkce vyčíslena hodnota za 1. pol. 2013.

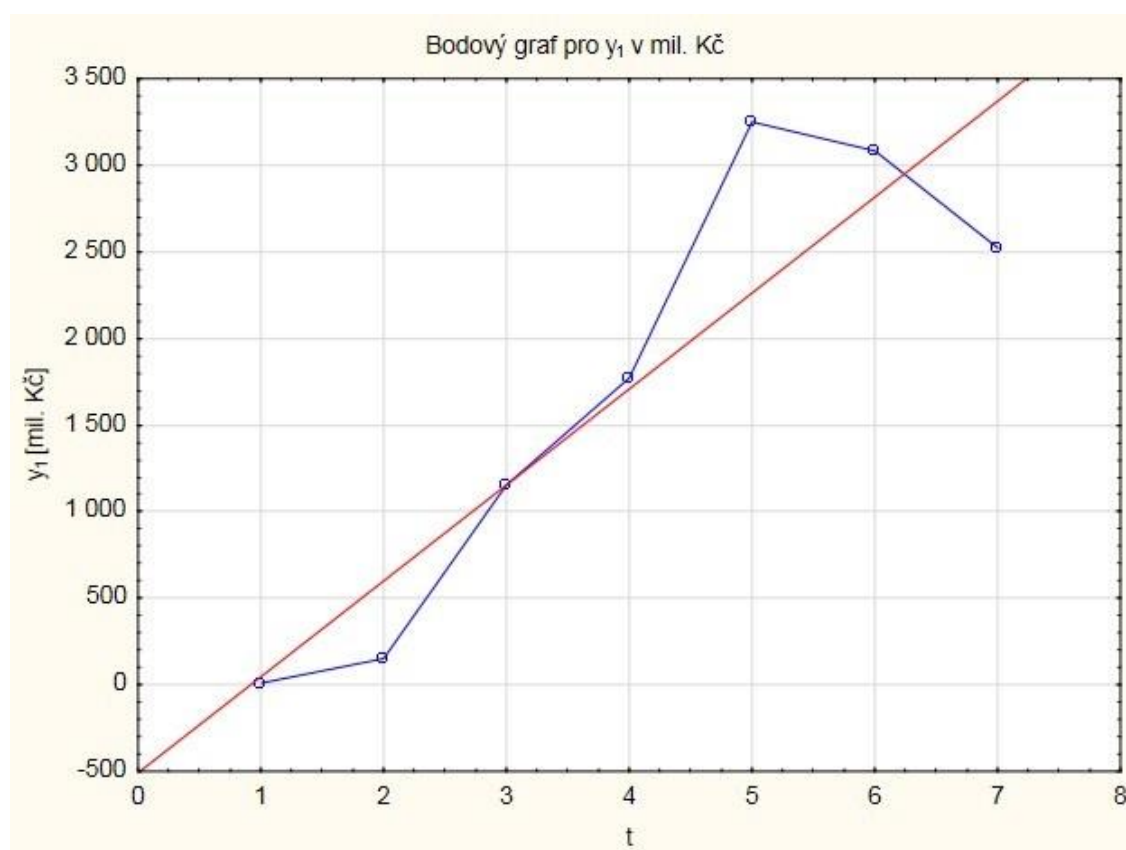
$$y = 13\,097\,073\,148,47 \text{ Kč}$$

Výstupy z programu Statistica jsou uvedeny v příloze 7 Výsledky z programu Statistica pro proměnnou y.

4.3.3.2. Pseudoprognóza pro proměnnou y_1

Obdobně jako u proměnné y bude nejprve zobrazeno grafické znázornění proměnné y_1 proložené lineární funkcí.

Graf 3 Bodový graf pro proměnnou y_1 v mil. Kč

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Lineární trendová funkce nejlépe popisuje skutečnost i v tomto případě, podle indexu determinace odpovídá z 81,38 %. Pro lineární trendovou funkci byly vypočteny za pomoci metody nejmenších čtverců (viz kapitola 2.2.4) parametry, kterým odpovídá následující funkce:

$$y_1 = -508\,660\,953,37 + 554\,023\,405,07 t$$

Pro $t = 8$ byla hodnota pro 1. pol. 2013 vyčíslena následovně:

$$y_1 = 3\,923\,526\,287,17 \text{ Kč}$$

Výsledky z programu Statistica jsou uvedeny v příloze 8.

4.3.3.3. Komparace výsledků pseudoprognoz

V následující tabulce 13 jsou doplněny hodnoty pro 1. pol. 2013, které vychází z pseudoprognozy vypočítané na základě trendových funkcí.

Tabulka 13 Odhady a skutečné hodnot pro 1. pol. 2013

	<i>y</i>	<i>y_I</i>	<i>t</i>
1. pol. 2013 vypočtená hodnota	13 097 073 148,47	3 923 526 287,17	8
1. pol. 2013 skutečná hodnota	17 337 381 527,99	5 385 352 859,69	8

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Jak pro proměnnou *y*, která značí časovou řadu v původním stavu, tak i pro proměnnou *y_I* udávající transformovanou časovou řadu prostřednictvím přírůstku, je vypočítána průměrná procentuální chyba prognózy (viz kapitola 2.2.3.), jež by měla určit, jaká proměnná bude vhodnější pro další výpočet prognózy do konce programovacího období. Pro proměnnou *y* je chyba ve výši 24,46 % pro proměnnou *y_I* je 27,14 %. Vzhledem k tomu, že pro proměnnou *y* je chyba prognózy nižší, navíc i index determinace, jenž udává spolehlivost modelu, byl vyšší, je tedy možné vyvodit závěr, že proměnná *y* bude vhodnější pro stanovení prognózy na další období, protože má stabilnější výsledek a zároveň model odpovídá z vyšší procentuální hodnoty skutečnosti.

4.3.4. Prognóza do konce roku 2014

Podle výsledků pseudoprognozy byla zvolena pro další prognózování proměnná *y* (viz tabulka 14), kde je uvedena časová řada v kumulativních částkách bez jakékoliv úpravy. Certifikace Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost byla zahájena až v 2. pol. 2009, proto bude částka odpovídající tomuto období použita jako první údaj v časové řadě, neboť nulové hodnoty by zkreslovaly řadu (viz tabulka 9). Vzhledem k tomu, že může být prognózována max. 1/3 počtu hodnot v časové řadě, aby nedocházelo k vyšším odchylkám a zkreslování výsledků, není možné vypočítat prognózu až do finančního vypořádání programu (do roku 2017), ale pouze do konce roku 2014,

přičemž se předpokládá že trend v čerpání prostředků z OP VK bude neměnný a příjemci budou předkládat žádosti o platbu v obdobných částkách, jako tomu docházelo v minulých letech.

Tabulka 14 Podkladové údaje pro výpočet prognózy

	y [Kč]	t
2. pol. 2009	7 784 570,91	1
1. pol. 2010	163 856 920,25	2
2. pol. 2010	1 314 333 169,94	3
1. pol. 2011	3 089 950 276,63	4
2. pol. 2011	6 341 644 024,35	5
1. pol. 2012	9 425 861 700,95	6
2. pol. 2012	11 952 028 668,30	7
1. pol. 2013	17 337 381 527,99	8

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Model s lineární trendovou funkcí podle vypočítaného indexu determinace odpovídá z 93,20 % skutečnosti (viz příloha 9). Tvar lineární trendové funkce je následující:

$$y = -4\,929\,876\,148,69 + 2\,474\,218\,056,91t$$

Na základě výše uvedené lineární trendové funkce bez sezónní složky byly vypočítány prognózy na další tři období, tzn. 2. pol. 2013 až 2. pol. 2014. Jedná se o intervalové odhady s 95% intervalem spolehlivosti, které jsou shrnuty v tabulce 15. Tabulka se skládá ze třech možných variant, druhý sloupec znázorňuje pesimistickou variantu, třetí střední hodnotu prognózy a čtvrtý pak optimistickou variantu. Výpočty vycházející z programu Statistica jsou uvedeny v příloze 10.

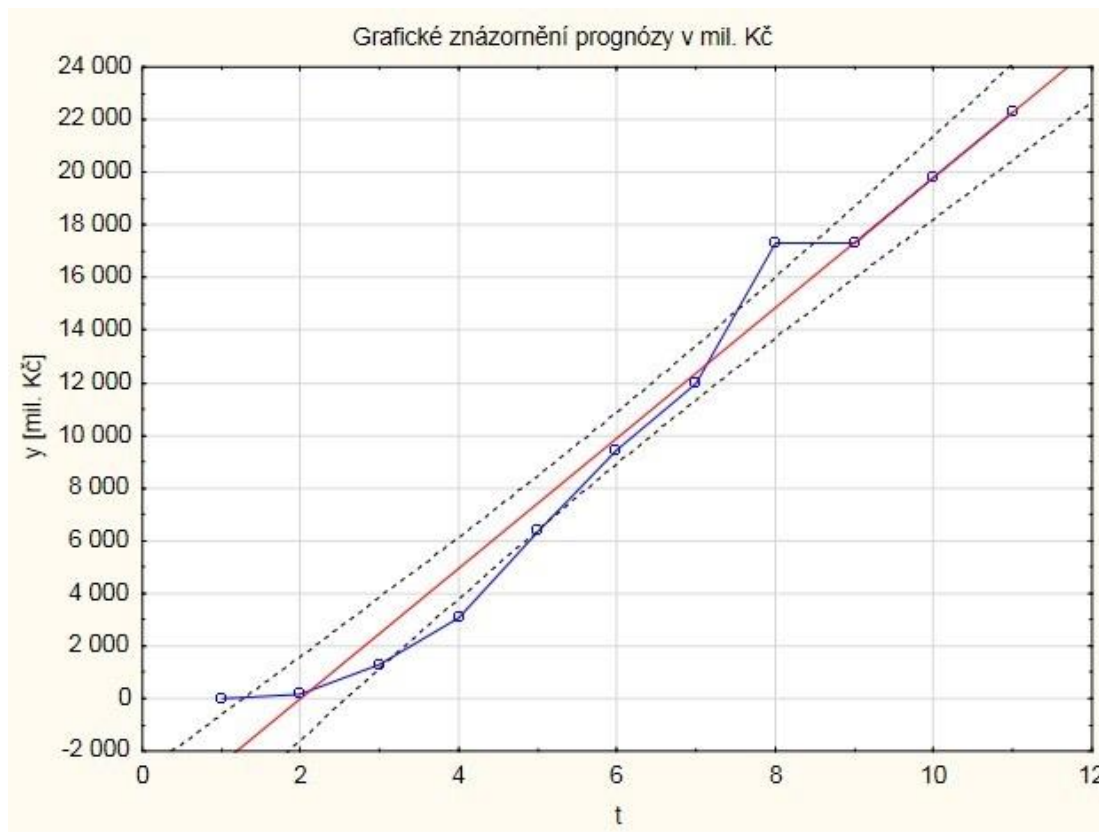
Tabulka 15 Prognózy do konce roku 2014

	pesimistická varianta	střední hodnota prognózy	optimistická varianta
2. pol. 2009	7 784 570,91	7 784 570,91	7 784 570,91
1. pol. 2010	163 856 920,25	163 856 920,25	163 856 920,25
2. pol. 2010	1 314 333 169,94	1 314 333 169,94	1 314 333 169,94
1. pol. 2011	3 089 950 276,63	3 089 950 276,63	3 089 950 276,63
2. pol. 2011	6 341 644 024,35	6 341 644 024,35	6 341 644 024,35
1. pol. 2012	9 425 861 700,95	9 425 861 700,95	9 425 861 700,95
2. pol. 2012	11 952 028 668,30	11 952 028 668,30	11 952 028 668,30
1. pol. 2013	17 337 381 527,99	17 337 381 527,99	17 337 381 527,99
2. pol. 2013	13 966 712 071,13	17 338 086 363,52	20 709 460 655,90
1. pol. 2014	15 834 430 103,92	19 812 304 420,43	23 790 178 736,93
2. pol. 2014	17 685 189 254,44	22 286 522 477,34	26 887 855 700,24

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Graf 4 znázorňuje prognózu s 95% intervalem spolehlivosti, jenž vymezuje pesimistickou a optimistickou variantu prostředků předkládaných k certifikaci.

Graf 4 Grafické znázornění prognózy

Zdroj: MSC2007, vlastní zpracování, 2013

V následujících podkapitolách budou popsány jednotlivé případy podle variant uvedených v tabulce 14, jaká by mohla být výše decommitmentu pro roky 2013 a 2014.

4.3.4.1. *Pesimistická varianta*

Pesimistická varianta odpovídá nižšímu limitu 95% intervalu spolehlivosti (napravo od lineární přímky na grafu 4).

Pro rok 2013 se podle vypočtené prognózy předpokládá, že prostředky předložené k certifikaci budou ve výši 13 966 712 071,13 Kč, což představuje dokonce snížení o 3 370 669 456,86 Kč oproti předcházejícímu období, tato varianta by mohla nastat pouze v případě, pokud by byly ze strany EK nastaveny další korekce. Aby byl splněn limit podle pravidla $n+3/n+2$, musí být do konce roku 2013 předloženo 59,89 % z celkové alokace,

kteřá je ve vŷši 45 624 188 406,50 Kĉ, coŷ pŕedstavuje ĉástku 25 955 256 632,95 Kĉ. Decommitment by byl pro rok 2013 ve vŷši 11 988 888 713,33 Kĉ.

Podle prognŕozy byly do konce roku 2014 vypoĉítány pŕedpokládané prostředky pŕedloŷené k certifikaci ve vŷši 17 685 189 254,44 Kĉ, pŕiĉemŷ pro splnění limitu musí být odcertifikováno 73,07 % celkové alokace poníŷené o ĉástku, kteřá se vracela v roce 2013 Evropské unii, tzn. 24 577 313 485,80 Kĉ. ĉástka pŕedstavující decommitment pro rok 2014 je 6 892 124 231,36 Kĉ.

Pŕedpokládaná ĉástka určená k vrácení zpĕt do rozpoĉtu EU je dle pesimistické varianty v letech 2013 až 2014 ve vŷši **18 881 012 944,69 Kĉ**.

4.3.4.2. *Varianta dle střední hodnoty prognŕozy*

Střední hodnota udává skuteĉnou prognŕozu ĉasové řady a její hodnoty leŷí na lineární pŕímce v grafu 4.

Podle vŷpoĉtů do konce roku 2013 by mělo být pŕedloŷeno k certifikaci 17 338 086 363,52 Kĉ, pro splnění limitu by vŷak mělo být pŕedloŷeno minimálně 25 955 600 784,46 Kĉ. Decommitment by měl být pro rok 2013 podle pŕedpokladů ve vŷši 8 617 514 420,94 Kĉ.

Limit pro rok 2014 odpovídá ĉástce 27 044 477 348,65 Kĉ. Pŕedpokládaná ĉástka, kteřá by byla pŕedloŷena k certifikaci v roce 2014, je ve vŷši 22 286 522 477,34 Kĉ, z ĉehoŷ plyne, ŷe pŕedpokládaná ĉástka, pro níŷ by platilo zrušení závazku ze strany EK, by byla ve vŷši 4 757 954 871,31 Kĉ.

Celková ĉástka pŕedstavující decommitment pro variantu, kdy je poĉítáno se střední hodnotou prognŕozy, je pro roky 2013 – 2014 ve vŷši **15 393 323 809,62 Kĉ**.

4.3.4.3. *Optimistická varianta*

Optimistická varianta je stanovena opĕt dle 95% intervalu spolehlivost, tentokrát odpovídající hodnotám, kteřé stojí nalevo od lineární pŕímky v grafu 4.

Prognóza pro rok 2013 je ve výši 20 709 460 655,90 Kč, limit pro splnění pravidla $n+3/n+2$ je neměnný a je ve výši 25 955 600 784,46 Kč. Rozdíl mezi hodnotami, tj. 5 246 140 128,56 Kč, je částka, která by se podle výpočtů vrátila jako decommitment zpět Evropské unii.

Limit pro rok 2014 je stanoven obdobně jako pro předcházející varianty, avšak tentokrát je nejvyšší, protože decommitment pro rok 2013 byl nejnižší, představuje částku ve výši 29 504 239 876,69 Kč. Vypočtená hodnota odpovídá 2 616 384 176,45 Kč, což je nejnižší částka, která by se podle předpokladů vracela zpět do EU z prostředků určených pro OP VK.

Celková částka představující automatické zrušení závazku pro roky 2013 a 2014 je podle propočtů pro optimistickou variantu ve výši **7 862 524 305,01 Kč**.

4.3.4.4. *Shrnutí výsledků prognózy*

Cílem prognózy bylo zjistit, jestli dojde k automatickému zrušení části závazku pro OP VK a případně jaký bude decommitment pro následující roky. Vzhledem ke krátké časové řadě nelze spočítat hodnoty až do konce finančního vypořádání programu (do roku 2017), ale pouze pro roky 2013 a 2014. V tabulce 16 jsou uvedeny částky, které představují automatické zrušení závazku pro všechny varianty.

Tabulka 16 Výše decommitmentu podle variant

	pesimistická varianta [Kč]	střední hodnota prognózy [Kč]	optimistická varianta [Kč]
2013	11 988 888 713,33	8 617 514 420,94	5 246 140 128,56
2014	6 892 124 231,36	4 757 954 871,31	2 616 384 176,45
celkem	18 881 012 944,69	13 375 469 292,25	7 862 524 305,01

Zdroj: MSC2007, 2013, vlastní zpracování

Vyplnění pesimistické varianty by znamenalo velké zatížení pro státní rozpočet ČR, neboť by se pouze za roky 2013 a 2014 vracelo do rozpočtu EU 18 881 012 944,69 Kč, tedy 41,38 % celkové alokace OP VK. Prognóza střední hodnoty je sice nižší než předcházející varianta, ale i tak je odhad decommitmentu ve výši 13 375 469 292,25 Kč, což je 29,31 %

vůči alokaci. Nejmenší zásah do státního rozpočtu by vyplynul z optimistické varianty, ve které se předpokládá, že by se za roky 2013 a 2014 vrátilo 7 862 524 305,01 Kč, v procentuálním poměru oproti celkové alokaci OP VK představuje částka 17,23 %.

5. ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ

Na čerpání prostředků mělo prvotní vliv zpoždění připravovaného Národního strategického referenčního rámce, který byl schválen až v polovině roku 2007. Zpoždění bylo dáno i tím, že jsou v dokumentu popsány všechny operační programy ČR, kterých je 24, což je oproti jiným členským zemím mnoho. Následně se začaly podle návrhu v NSRR připravovat jednotlivé operační programy a OP VK byl přijat Evropskou komisí až v polovině října 2007, tedy téměř jeden rok po zahájení programovacího období 2007 – 2013. Od nastalé situace se odvíjelo i zpožděné čerpání prostředků EU, kdy se až v 1. polovině roku 2008 začaly uzavírat první rozhodnutí o poskytnutí dotace a až následující rok se schvalovaly a proplácely v rámci žádostí o platbu prostředky příjemcům podpory z OP VK. Roční zpoždění v čerpání na začátku programovacího období může mít za následek i nedočerpání celé alokace.

Česká republika by se měla poučit a pro následující programovací období nastavit jiný systém než pro současné období. Měl by se snížit počet operačních programů, není třeba, aby na každou oblast byl zaměřen jeden, v mnohých ohledech se aktivity prolínají, a tak by příjemce mohl spojit několik projektů v jeden. Zároveň by byla nižší administrativní zátěž na přípravu operačního programu a nemuselo by dojít ke zpoždění v čerpání prostředků hned na začátku programovacího období.

OP VK patří k programům, které jsou financovány z ESF, a tak tomu odpovídá i složení předkládaných projektů. Podporované aktivity jsou v oblasti vzdělávání na všech úrovních vzdělávacího systému ČR a zároveň je možné za pomoci prostředků z OP VK prohlubovat kvalifikaci pedagogických nebo vědeckých pracovníků. Z toho však plyne, že je dotace rozmělněna mezi velké množství příjemců, kteří předkládají projekty s nižšími rozpočty. S vyšším počtem projektů roste i počet vznikajících nesrovnalostí.

Nesrovnalosti mají také negativní vliv na čerpání, protože snižují rozpočet projektu nebo se případně částka představující nezpůsobilý výdaj odečítá od výkazu výdajů při certifikaci. V konečném důsledku je vždy výše nesrovnalosti považovaná za vyčerpanou a nelze ji případně realokovat tam, kde by byla využitelná. V současné době nesrovnalosti ohrožují v OP VK 828,79 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že jsou nesrovnalosti

problematickým bodem jak v čerpání prostředků pro poskytovatele dotace, tak i pro příjemce, který musí nezpůsobit výdaj zaplatit z vlastních prostředků, měly by být realizovány tematické semináře, jak předcházet vzniku nesrovnalostí. Poskytovatel dotace by zveřejnil nejčastější pochybení a poučil by tak příjemce. Zároveň by byly prezentace vyvěšeny na stránkách Řídicího orgánu, kde by byly dostupné pro všechny příjemce. Některé zprostředkující subjekty začaly zveřejňovat nejčastější chyby v rámci grantových projektů na svých webových stránkách, avšak nelze z toho vyvodit závěr, zdali je pouhé zveřejnění na stránkách dostačující.

Jakmile je dotace poskytnuta na projekt s dlouhodobější realizací, vzniká riziko nedočerpání části dotace určené pro projekt, protože se některé platby do budoucna odhadují velmi těžce. Jestliže poskytovatel blíže spolupracuje s příjemcem, měl by být informován o další realizaci projektu a zdali příjemce využije celou dotaci. V případě zjištění, že nebude průčtovaná plná výše rozpočtu, vzniká možnost jeho snížení a tím i možnost alokovat nevyužité prostředky tam, kde budou ještě potřebné, ve většině případů na další výzvu, která by tak mohla být vyhlášena.

V případě financování projektů v režimu ex-ante vzniká ještě další riziko, a tím je nevyužití prostředků v následujících letech od obdržení, které by v konečném důsledku propadly Ministerstvu financí ČR. Řídicí orgán OP VK provedl jedno důležité opatření, kterým je vyzývání příjemců, realizujících projekty v režimu ex-ante financování, aby před koncem roku vrátili nevyužité prostředky, jež jim byly zaslány tentýž rok. Tímto opatřením by se měly inspirovat všechny Řídicí orgány, jestliže dotaci svým příjemcům poskytují v režimu ex-ante.

Z výsledků je možné vyvodit, že problematičtější je financování ex-ante, kdy poskytovatel příjemci zasílá ihned po uzavření rozhodnutí o poskytnutí dotace zálohovou platbu, obvykle ve výši 25 % z celkové dotace. Z takto nastaveného financování hrozí riziko propadnutí peněžních prostředků z alokace OP VK Ministerstvu financí ČR. Dalším rizikem jsou nesrovnalosti, kdy všechny potvrzené nesrovnalosti, jsou porušením rozpočtové kázně. V dalším programovacím období by mělo převažovat financování v režimu ex-post. Pro takové případy existuje možnost vypůjčit si prostředky od bankovní instituce na zahájení projektu.

Důležitým momentem v čerpání prostředků z fondů EU je plnění pravidla $n+3/n+2$, které je nastavené ze strany EK, aby bylo zajištěno průběžné využívání těchto prostředků. Jakmile by nebyl splněn limit, rozdíl v dosud předložené částce k certifikaci a stanoveného limitu by se vracel jako decommitment zpět EU. Limity pro roky 2011 a 2012 byly ze strany OP VK bez problému plněny. Na základě lineárního trendu byla spočítána předpokládaná výše prostředků předložených k certifikaci pro následující období.

Pro výpočet předpokládaných částek byla pro roky 2013 a 2014 vybrána časová řada v původním stavu, neboť vykazovala vyšší stabilitu. Výsledkem prognózy byl oboustranný interval, přičemž byly blíže popsány tři varianty, pesimistická, optimistická a střední hodnota prognózy.

Interval předpokládaného čerpání do konce roku 2013 je v rozmezí 13,96 mld. Kč až 20,71 mld. Kč, přičemž by mělo být předloženo k certifikaci podle limitu pravidla $n+3/n+2$ 25,96 mld. Kč. Z propočtů je zřetelné, že i v případě optimistické varianty je decommitment ve výši 5,25 mld. Kč. Předpoklad odcertifikovaných prostředků je pro rok 2014 z výpočtů stanoven v intervalu od 17,69 mld. Kč až 26,89 mld. Kč. Limit pro rok 2014 se pro jednotlivé varianty liší, protože předpokládaná částka, která by se vracela do rozpočtu EU v předcházejících letech, tzn. v roce 2013, se odečítá od celkové alokace a snižuje tak limit. Ani pro rok 2014 nevychází decommitment podle propočtů nulový. Pro interpretaci byla opět zvolena optimistická varianta, ve které se předpokládá, že by se v roce 2014 mělo vracet 2,62 mld. Kč. Předpokládaný decommitment pouze pro roky 2013 a 2014 je v intervalu od 18,89 mld. Kč až 7,86 mld. Kč.

Řídící orgán OP VK by měl apelovat na příjemce, aby se snažili o vyšší čerpání ve svých projektech. Zároveň by se měla využít disponibilní alokace z projektů, kde příjemci nevyčerpají celou dotaci, na nové vyhlášení výzev a zajistit tak, aby dotace byla využita pro jiné projekty, čímž by zvýšila prostředky předložené k certifikaci.

Česká republika by se měla poučit z chyb zpozorovaných během realizace operačních programů v současném programovacím období a vyvarovat se jich při nastavování a řízení operačních programů v následujících letech. Již od začátku by měla klást důraz na průběžné čerpání, neboť decommitment, jenž byl vypočítán pro OP VK pouze za roky

2013 a 2014 je velmi vysoký a představuje velkou zátěž pro státní rozpočet ČR, na který doplatí daňoví poplatníci ČR.

Česká republika má příležitost získat z EU prostředky na zkvalitnění života svých občanů, a tak by je měla využít. V programovacím období 2014 – 2020 se očekává obdobná finanční alokace, jako byla v současném, ale v následujících obdobích to může být jinak. V důsledku nově přistupujících států do EU se sníží průměrné HDP v celé EU a ČR tak nedosáhne na prostředky, na které v minulosti dosahovala, a stane se pouze čistým plátcem. V souvislosti s fondy EU se často hovoří o kauzách a špatném využívání těchto prostředků, a proto by se hlavní představitelé, tj. Řídící orgány a Regionální rady, měly snažit změnit tento pohled občanů ČR a opravdu účelně využívat prostředky z fondů EU na ty místa, která jsou zanedbaná, dokud je to možné.

6. ZÁVĚR

V teoretické části byly popsány mechanismy finančních toků z fondů EU, za jakých podmínek jsou realizovány operační programy v ČR, prostřednictvím kterých jsou čerpány prostředky z fondů EU. Pozornost byla také soustředěna na Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, kde byly charakterizovány obecné informace o programu.

Následně byly v praktické části popsány aktuální informace, a průběh čerpání prostředků OP VK. Největší důraz byl kladen na rizika, která negativně ovlivňují čerpání, mezi něž patří nesrovnalosti, nedočerpávání na projektech a případné automatické zrušení závazku (decommitment) v důsledku nedodržování pravidla nastaveného Evropskou komisí.

Nesrovnalosti doposud ovlivňují v celkovém objemu 828,79 mil. Kč prostředků OP VK. Částka je považována sice za vyčerpanou v projektech, ale nelze ji předložit k certifikaci, jelikož byla porušena buď legislativa EU, ČR nebo pravidla OP VK. V důsledku dochází ke snížení prostředků, které by bylo možné předložit k certifikaci. Vzhledem k tomu, že je ohrožena vysoká částka, měla by být zahájena užší spolupráce s příjemci, dále by měly být uspořádány semináře na toto téma, kde by bylo příjemcům vysvětleno, jak se vyvarovat nesrovnalostem v projektech.

K blízké spolupráci mezi poskytovatelem a příjemcem by mělo docházet také v případě zjišťování, jestli je příjemce schopen vyčerpat celou výši rozpočtu, na kterou byla dotace poskytnuta. Jakmile by byl jen sebemenší náznak v možnosti nedočerpání, bylo by vhodné s příjemcem konzultovat využití prostředků a případně snížit rozpočet tak, aby disponibilní alokace mohla být využita na jiné projekty.

Hlavním cílem diplomové práce bylo zhodnotit, jak jsou v současné době v České republice čerpány prostředky z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a na základě výsledků z praktické části navrhnout doporučení dalšího postupu. Jak vyplývá z kapitoly 5. Zhodnocení výsledků a doporučení, cíl byl splněn.

Dílčím cílem práce bylo zhodnotit, zdali se alokované prostředky na OP VK mohou vyčerpat do konce programovacího období. Na základě dosavadních údajů OP VK byla pomocí statistických metod vypočítána předpokládaná výše prostředků předložených k certifikaci do konce roku 2014. Z výsledků pak bylo možné zhodnotit, že pro OP VK hrozí decommitment jak pro rok 2013, tak i pro rok 2014. Lze tedy konstatovat, že Česká republika nebude moci využít celou alokaci určenou pro OP VK.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

7.1. Knižní publikace

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

Council regulation (EC) No 1083/2006 of 11 July 2006 laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing Regulation (EC) No 1260/1999. In: European Community. 2006.

Česká republika. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). In: *Sbírka zákonů*. 27. 06. 2000, Částka 65/2000.

Česká republika. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů*. 07. 07. 2000, Částka 73/2000.

CHVOJKOVÁ Anna, Viktor Květoň a kol. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. Vyd. 1. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007. ISBN 80-866-8443-1.

KANTOR Tomáš a Dan MAREK. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu Barrister, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Finanční řízení*. 2012, 99 s

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Příručka pro kontroly v rámci OP VK. Řídicí orgán OP VK 17. 5. 2012, 70 s.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Příručka pro nesrovnalosti. Řídicí orgán OP VK 26. 7. 2012, 147 s.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Souhrnná zpráva o příčinách vzniku a počtu nesrovnalostí v Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Řídicí orgán OP VK, 2013, 23 s.

WOKOUN, René. *Regionální a strukturální politika Evropské unie: obecná východiska, implementace a monitorování*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004, 77 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Vyd. 1. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-807-2016-990.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 244 s. ISBN 978-802-4513-010.

ZUBATÁ, Iveta. *Příprava a realizace projektu financovaného ze strukturálních fondů*. Praha, 2011. Bakalářská práce. Česká zemědělská univerzita v Praze.

7.2. Internetové zdroje

Cíl 3 v období 2007 - 2013. *Euroregion Silesia* [online]. 2013 [cit. 2013-08-24]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-cil3-o-programu2

EUROPEAN COMMISSION FINANCIAL PROGRAMMING AND BUDGET. *InforEuro* [online]. 2013 [cit. 2013-09-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007 - 2013* [online]. 2013 [cit. 2013-08-24], 111 s. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2013/metodika-financnich-toku-a-kontroly-prog-13734>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Národní strategický referenční rámec* [online]. 2007 [cit. 2013-06-08], 137 s. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/05324ba5-8418-4262-9368-ed280c94eb5e/NSRR-CJ.pdf>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Metodický pokyn – nesrovnalosti* [online]. 2011 [cit. 2013-06-09], 59 s. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/b0cc6e3e-8ac6-40a9-8cba-503df2c80654/MPN-aktualizace-rijen-2011_b0cc6e3e-8ac6-40a9-8cba-503df2c80654.pdf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Kdo může žádat o podporu v rámci OP VK* [online]. 2013 [cit. 2013-08-14]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/kdo-muze-zadat-o-podporu-v-ramci-op-vk>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Prováděcí dokument k Operačnímu programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost* [online]. 2013 [cit. 2013-08-14]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/provadeci-dokument-op-vk-verze-k-13-6-2013>

MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA. [online]. 2013 [cit. 2013-10-25]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/7ab733d8-2d65-4c5a-a1fb-04f4b06419ff/MMZ_2013_09.pdf

STRUKTURÁLNÍ FONDY, Fond soudržnosti. *Strukturální fondy* [online]. 2011 [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Fond-soudrznosti>

STRUKTURÁLNÍ FONDY, Informace o fondech EU. *Strukturální fondy* [online]. 2013 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

STRUKTURÁLNÍ FONDY, Regionální politika EU. *Strukturální fondy* [online]. 2012 [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>

STRUKTURÁLNÍ FONDY, Tematické operační programy. *Strukturální fondy* [online]. 2012 [cit. 2013-02-11]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>

7.3. Programové dokumenty

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA, Magistrát hlavního města Prahy. *Programový dokument: Operační program Praha - Adaptabilita* [online]. 2012 [cit. 2013-08-24], 123 s. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/OPPA%20dokumenty/OPPA_CS_final_v2.pdf

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA, Magistrát hlavního města Prahy. *Programový dokument: Operační program Praha - konkurenceschopnost 2007 - 2013* [online]. 2013 [cit. 2013-08-24], 155 s. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/OPPK-Dokumenty/Operani_program/OPPK_verze_c._4.1_-_cervenec_2013.pdf

MINISTERSTVO DOPRAVY ČR. *Programový dokument: Operační program Doprava na léta 2007 – 2013* [online]. 2011 [cit. 2013-08-24], 162 s. Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Programove-dokumenty>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. *Programový dokument: Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007 – 2013* [online]. 2013 [cit. 2013-08-24], 184 s. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/file/4976/>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Programový dokument: Integrovaný operační program pro období 2007 - 2013* [online]. 2011 [cit. 2013-08-24], 242 s. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/7566dfbd-4d61-4ad6-bac9-6d19abee5b19/Programovy-dokument-IOP_21122011_7566dfbd-4d61-4ad6-bac9-6d19abee5b19.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Programový dokument: Operační program Technická pomoc* [online]. 2011 [cit. 2013-08-24], 114 s. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d5af53e4-5f51-4a60-b99f-682f08252210/Operacni-program-TP-revize-2011_d5af53e4-5f51-4a60-b99f-682f08252210.pdf

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Programový dokument: Operační program Podnikání a inovace* [online]. 2012 [cit. 2013-08-24], 155 s. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/oppi-aktualni-znuni-2164-cz.pdf>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Programový dokument: Operační program Výzkum a vývoj pro inovace* [online]. 2012 [cit. 2013-08-24], 163 s. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/aktualizovana-verze-operacniho-programu-vyzkum-a-vyvoj-pro>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Programový dokument: Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost* [online]. 2013 [cit. 2013-08-24], 160 s. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost-verze-z-1-10-2007>

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Programový dokument OP ŽP pro období 2007 – 2013* [online]. 2012 [cit. 2013-08-24], 203 s. Dostupné z: http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/42/12802-pd_opzp_unor_2012.pdf

Programový dokument k regionálnímu operačnímu programu Regionu soudržnosti Střední Čechy 2007 – 2013 [online]. 2012 [cit. 2013-08-24], 173 s. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?sid=o45jc5kqhdh3ep7n3u59u54pq1&mid=922ac186-949f-102b-acac-00e0814daf34>

Programový dokument: Regionální operační program NUTS 2 Jihovýchod 2007 – 2013 [online]. 2011 [cit. 2013-08-25], 218 s. Dostupné z: <http://www.jihovýchod.cz/prozadatele/dokumenty-ke-stazeni/aktualni-dokumenty>

Programový dokument: Regionální operační program NUTS II Jihozápad na období 2007 – 2013 [online]. 2013 [cit. 2013-08-25], 204 s. Dostupné z: <http://www.rr-jihozapad.cz/dokumenty/rop-jihozapad/ROP146bez.pdf>

Programový dokument: Regionální operační program NUTS II Severovýchod pro období 2007 – 2013 [online]. 2011 [cit. 2013-08-25] 2011, 250 s. Dostupné z: <http://www.rada-severovychod.cz/file/304>

Programový dokument: Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013 [online]. 2011 [cit. 2013-08-25], 271 s. Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2012/01/111025_ROP_SZ_cista_public.pdf

Programový dokument: Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava 2007 – 2013 [online]. 2012 [cit. 2013-08-25], 217 s. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/3652/>

Programový dokument: Regionální operační program regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007 – 2013 [online]. 2011 [cit. 2013-08-25], 180 s. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/2819/>

7.4. Software

STATISTICA 12

MSC2007

8. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Úrovně členění NUTS	22
Tabulka 2 Přehled operačních programů	36
Tabulka 3 Alokace podpory za období 2007 – 2013 v eurech	37
Tabulka 4 Struktura OP VK	45
Tabulka 5 Finanční plán podle let	48
Tabulka 6 Nesrovnalosti podle dotčené částky	50
Tabulka 7 Limit počítaný bez zálohy	53
Tabulka 8 Limit počítaný se zálohou	54
Tabulka 9 Podkladové údaje	56
Tabulka 10 Deskriptivní statistika	58
Tabulka 11 Charakteristika časových řad	59
Tabulka 12 Podkladové údaje pro pseudoprognozu	60
Tabulka 13 Odhady a skutečné hodnot pro 1. pol. 2013	63
Tabulka 14 Podkladové údaje pro výpočet prognózy	64
Tabulka 15 Prognózy do konce roku 2014	65
Tabulka 16 Výše decommitmentu podle variant	68

9. SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Grafické znázornění podkladových údajů	57
Graf 2 Bodový graf pro proměnnou y v mil. Kč	61
Graf 3 Bodový graf pro proměnnou y_I v mil. Kč	62
Graf 4 Grafické znázornění prognózy	66

10. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Mapa České republiky
Příloha 2 Alokace podpory za období 2007 - 2013
Příloha 3 Schéma implementační struktury OP VK
Příloha 4 Schéma Řídícího orgánu OP VK

Příloha 5 Kurzy

Příloha 6 Deskriptivní statistika

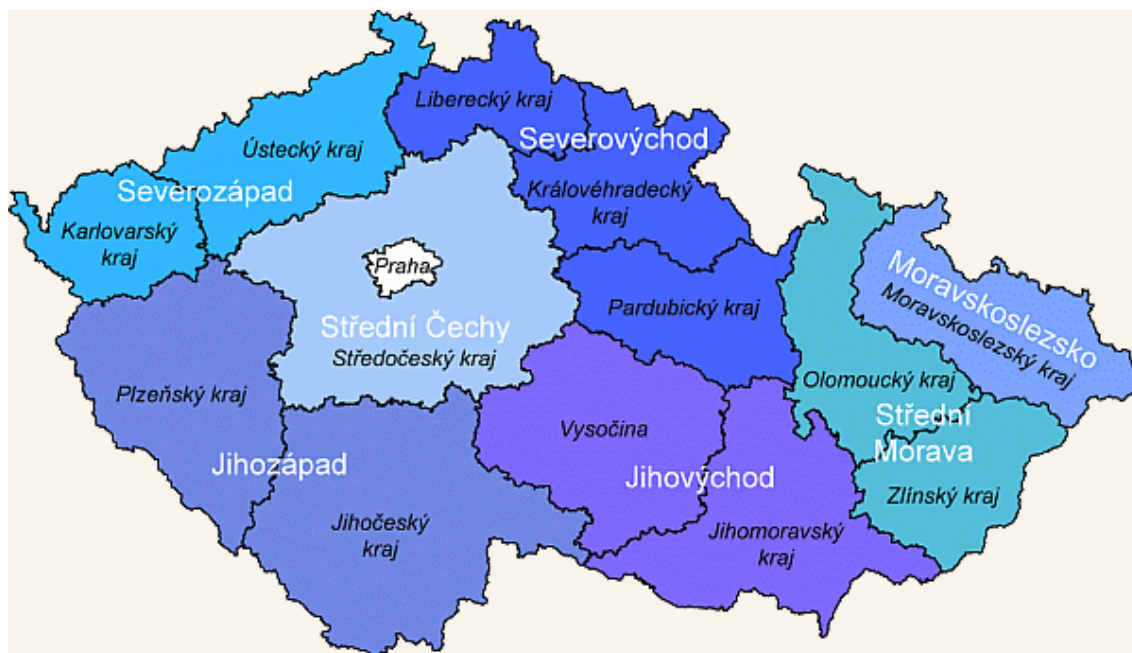
Příloha 7 Výsledky z programu Statistica pro proměnnou y

Příloha 8 Výsledky z programu Statistica pro proměnnou y_1

Příloha 9 Výsledky z programu statistika

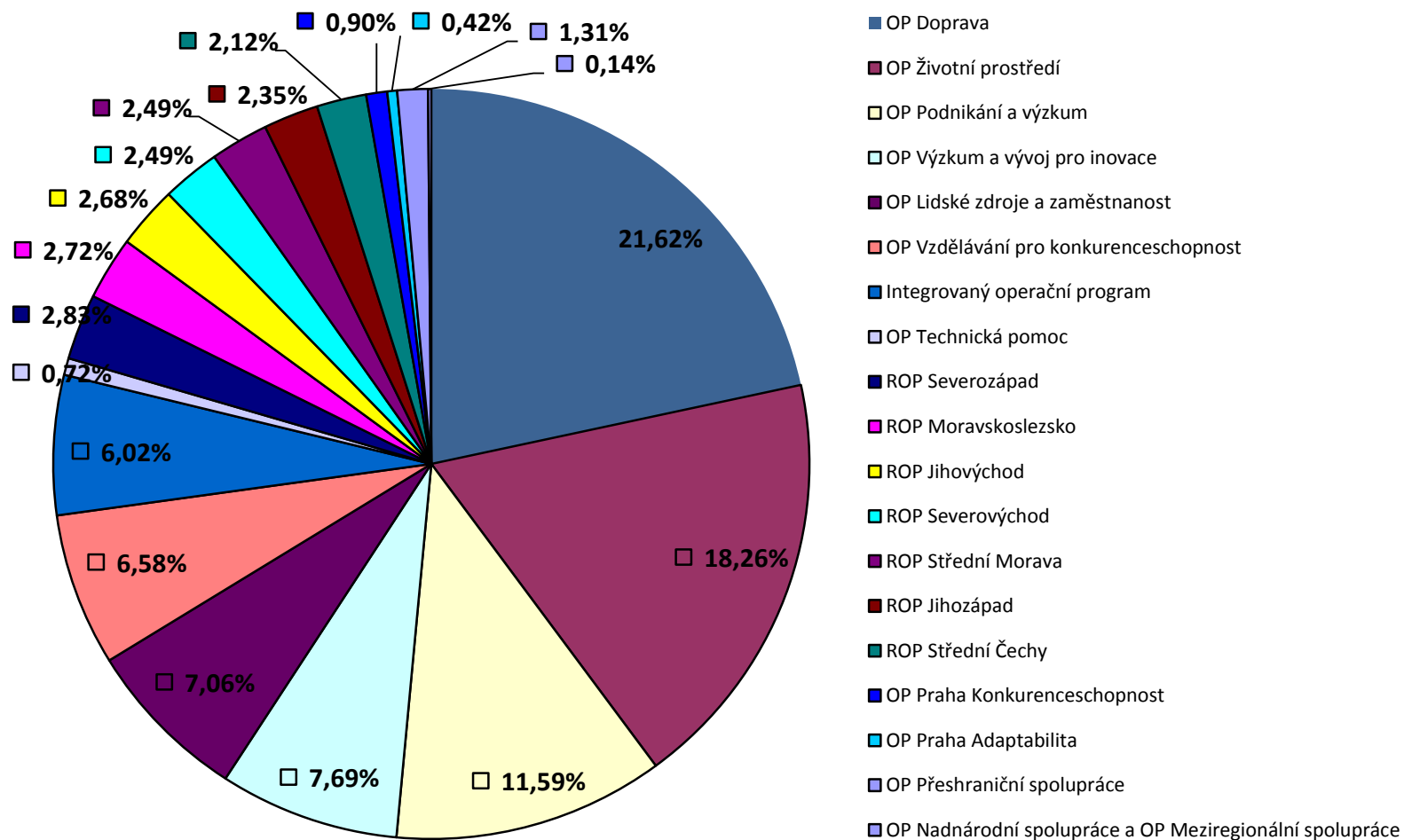
Příloha 10 Předpovězené hodnoty

Příloha 1 Mapa České republiky

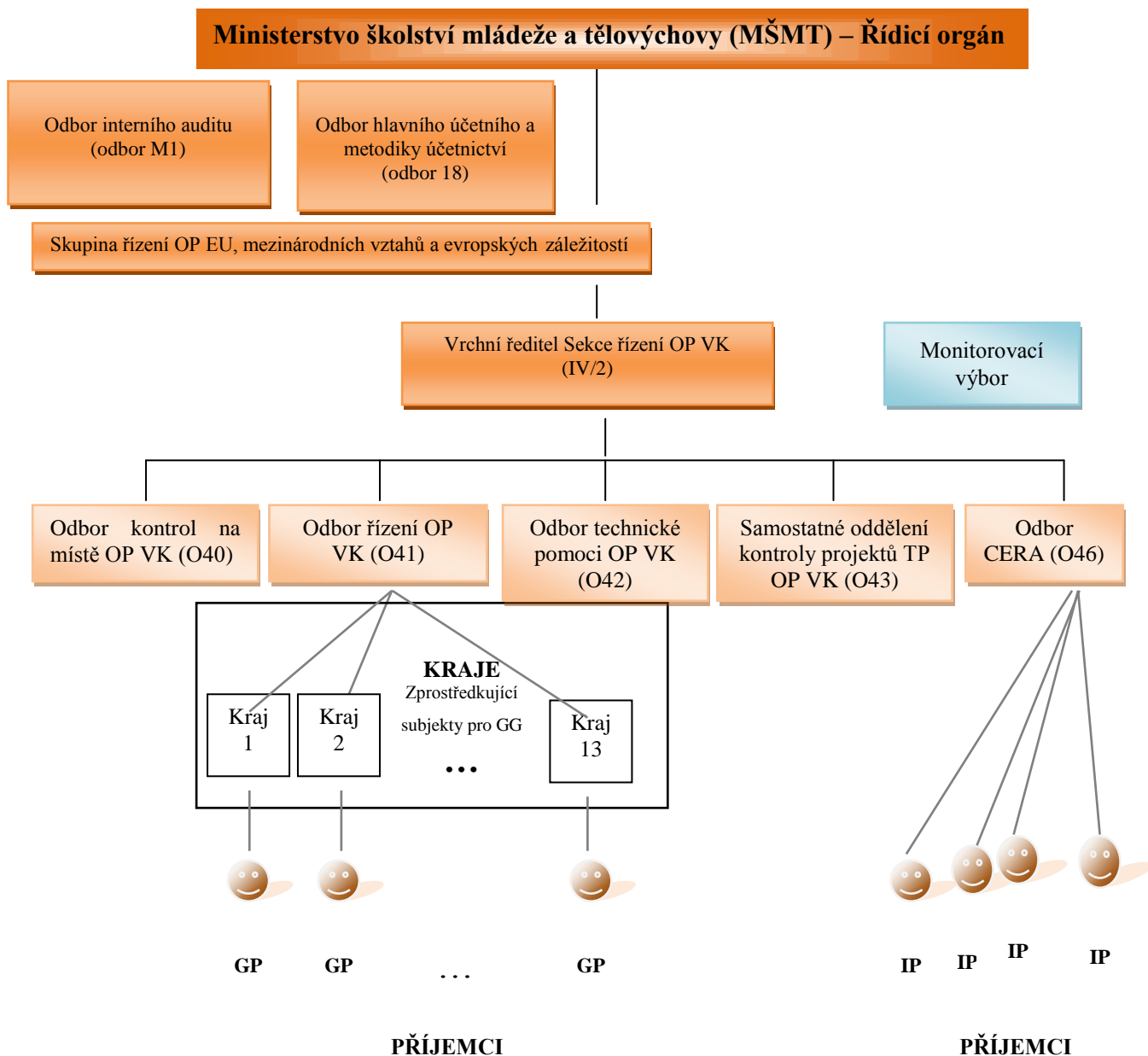
Zdroj: Strukturální fondy, 2013

Příloha 2 Alokace podpory za období 2007 - 2013

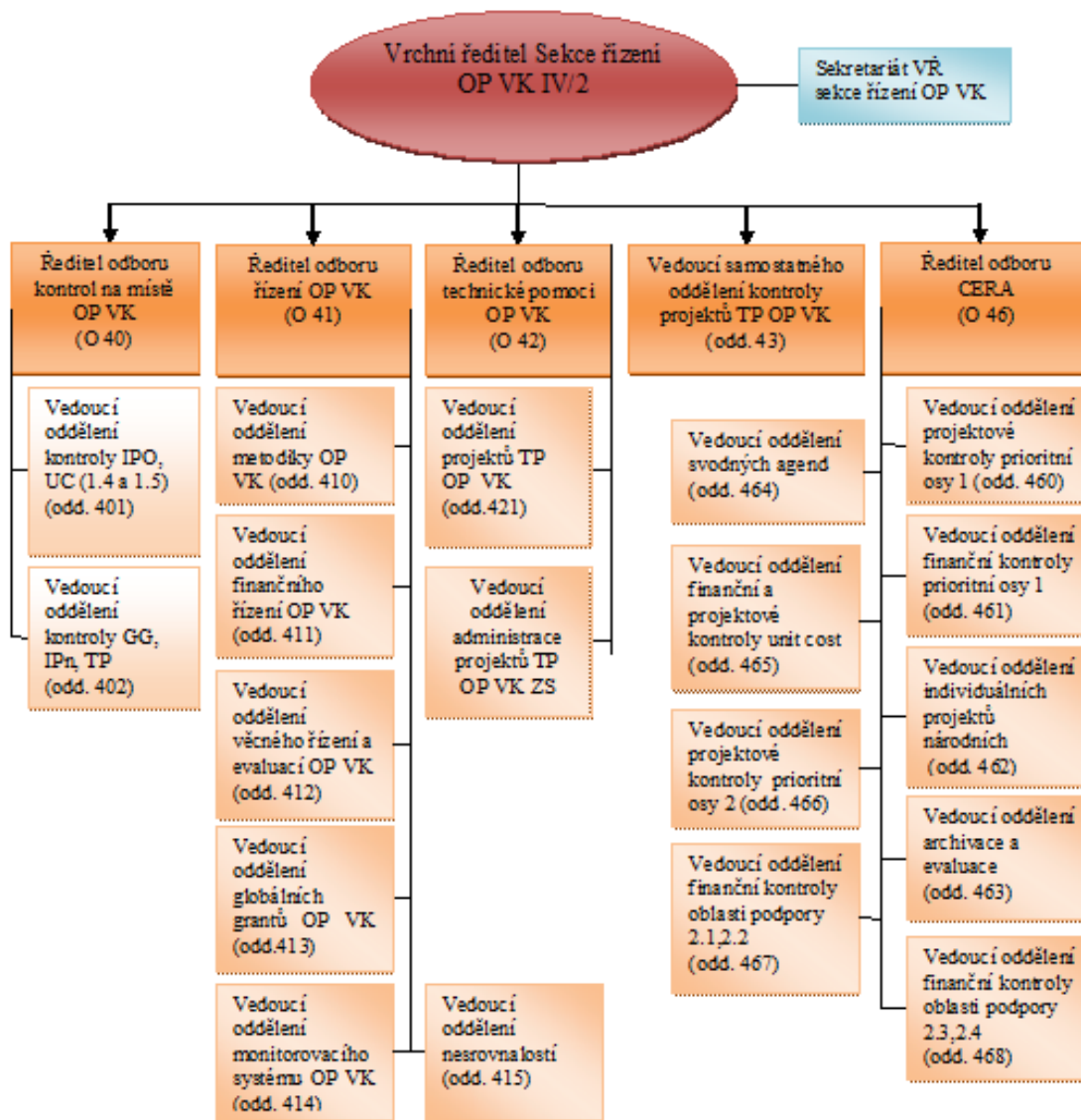
Zdroj: Programové dokumenty operačních programů, 2013, vlastní zpracování

Příloha 3 Schéma implementační struktury OP VK

Zdroj: Manuál OP VK, 2013

Příloha 4 Schéma Řídicího orgánu OP VK

Zdroj: Manuál OP VK, 2013

Příloha 5 Kurzy

rok	měsíc	kurz EUR/CZK	rok	měsíc	kurz EUR/CZK	rok	měsíc	kurz EUR/CZK	rok	měsíc	kurz EUR/CZK	rok	měsíc	kurz EUR/CZK
2007	1	27,54	2008	1	26,58	2009	1	26,63	2010	1	26,40	2011	1	24,24
	2	28,30		2	26,00		2	27,48		2	26,23		2	24,24
	3	28,46		3	25,14		3	28,33		3	25,93		3	24,47
	4	28,03		4	25,25		4	27,46		4	25,44		4	24,52
	5	28,16		5	25,25		5	26,69		5	25,54		5	24,12
	6	28,34		6	25,06		6	26,76		6	25,78		6	24,50
	7	28,63		7	24,00		7	26,02		7	25,75,		7	24,34
	8	28,03		8	23,94		8	25,58		8	24,76		8	24,21
	9	27,59		9	24,70		9	25,42		9	24,80		9	24,09
	10	27,61		10	24,60		10	25,18		10	24,57		10	24,56
	11	28,86		11	24,48		11	26,49		11	24,63		11	24,70
	12	26,38		12	25,18		12	26,18		12	24,75		12	25,54
rok	měsíc	kurz EUR/CZK	rok	měsíc	kurz EUR/CZK									
2012	1	25,91	2013	1	25,14									
	2	25,27		2	25,65									
	3	24,90		3	25,63									
	4	24,77		4	25,74									
	5	24,87		5	25,69									
	6	25,65		6	25,79									
	7	25,81												
	8	25,25												
	9	24,91												
	10	24,85												
	11	25,02												
	12	25,22												

Zdroj: InforEuro, 2013, vlastní zpracování

Příloha 6 Deskriptivní statistika

Proměnná	Popisné statistiky						
	Průměr	Medián	Minimum	Maximum	Sm.odch.	Šikmost	Špičatost
y [Kč]	6 204 105 107,42	4 715 797 150,49	7 784 570,91	17 337 381 527,99	6 277 783 024,11	0,768277	-0,477659

Zdroj: Statistica, 2013

Příloha 7 Výsledky z programu Statistica pro proměnnou y

N=7	Výsledky regrese se závislou proměnnou: y [Kč]					
	b*	Sm.chyba (z b*)	B	Sm.chyba (z b)	t(5)	p-hodn.
Abs.člen			-3 869 799 053,81	1 087 050 355,85	-3,55991	0,016216
t	0,968695	0,111022	2 120 859 025,29	243 071 849,06	8,72524	0,000327

Statist.	Statistické shrnutí; ZP: y [Kč]	
	Hodnota	
Vícenás. R	0,96869516	
Vícenás. R2	0,93837031	
Upravené R2	0,92604437	
F(1,5)	76,12972726	
p	0,00032746	
Sm. chyba odhadu	1 286 215 326,68588000	

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: y [Kč]		
	b-váha	Hodnota	b-váha (* Hodnot)
t	2 120 859 025,29	8,00	16 966 872 202,28
Abs. člen			-3 869 799 053,81
Předpověď			13 097 073 148,47
-95,0%LS			10 302 721 249,00
+95,0%LS			15 891 425 047,95

Zdroj: Statistica, 2013

Příloha 8 Výsledky z programu Statistica pro proměnnou y_1

N=7	Výsledky regrese se závislou proměnnou: y_1 [Kč]					
	b*	Sm.chyba (z b*)	b	Sm.chyba (z b)	t(5)	p-hodn.
Abs.člen			-508 660 953,37	530 040 837,09	-0,95966	0,381299
t	0,902101	0,192984	554 023 405,07	118 520 734,26	4,67449	0,005461

Statist.	Statistické shrnutí; ZP: y_1 [Kč]	
	Hodnota	
Vícenás. R	0,90210082	
Vícenás. R2	0,81378588	
Upravené R2	0,77654306	
F(1,5)	21,85081085	
p	0,00546054	
Sm. chyba odhadu	627 152 776,10423300	

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: y_1 [Kč]		
	b-váha	Hodnota	b-váha (* Hodnot)
t	554 023 405,07	8,00	4 432 187 240,53
Abs. člen			-508 660 953,37
Předpověď			3 923 526 287,17
-95,0%LS			2 561 012 939,04
+95,0%LS			5 286 039 635,29

Zdroj: Statistica, 2013

Příloha 9 Výsledky z programu statistika

N=8	Výsledky regrese se závislou proměnnou: y [Kč]					
	b*	Sm.chyba (z b*)	b	Sm.chyba (z b)	t(6)	p-hodn.
Abs. člen			-4 929 876 148,69	1 377 807 823,47	-3,57806	0,011670
t	0,965400	0,106460	2 474 218 056,91	272 846 606,22	9,06817	0,000101

Statist.	Statistické shrnutí; ZP: y [Kč]
	Hodnota
Vícenás. R	0,96540000
Vícenás. R2	0,93199717
Upravené R2	0,92066336
F(1,6)	82,23161727
p	0,00010089
Sm. chyba odhadu	1 768 248 105,35238000

Zdroj: Statistica, 2013

Příloha 10 Předpovězené hodnoty

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: y [Kč]		
	b-váha	Hodnota	b-váha (* Hodnot)
t	2 474 218 056,91	9,00	22 267 962 512,20
Abs. člen			-4 929 876 148,69
Předpověď			17 338 086 363,52
-95,0%LS			13 966 712 071,13
+95,0%LS			20 709 460 655,90

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: y [Kč]		
	b-váha	Hodnota	b-váha (* Hodnot)
t	2 474 218 056,91	10,00	24 742 180 569,11
Abs. člen			-4 929 876 148,69
Předpověď			19 812 304 420,43
-95,0%LS			15 834 430 103,92
+95,0%LS			23 790 178 736,93

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: y [Kč]		
	b-váha	Hodnota	b-váha (* Hodnot)
t	2 474 218 056,91	11,00	27 216 398 626,03
Abs. člen			-4 929 876 148,69
Předpověď			22 286 522 477,34
-95,0%LS			17 685 189 254,44
+95,0%LS			26 887 855 700,24

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: y [Kč]		
	b-váha	Hodnota	b-váha (* Hodnot)
t	2 474 218 056,91	12,00	29 690 616 682,94
Abs. člen			-4 929 876 148,69
Předpověď			24 760 740 534,25
-95,0%LS			19 525 044 336,97
+95,0%LS			29 996 436 731,53

Proměnná	Předpovězené hodnoty proměnné: y [Kč]		
	b-váha	Hodnota	b-váha (* Hodnot)
t	2 474 218 056,91	13,00	32 164 834 739,85
Abs. člen			-4 929 876 148,69
Předpověď			27 234 958 591,16
-95,0%LS			21 357 524 984,23
+95,0%LS			33 112 392 198,10

Zdroj: Statistica, 2013